

รายงานผลการติดตามการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งธรรมชาติ

อันควรรอนุรักษ์ประเภทน้ำตก ภูเขา ธรณีสัณฐานและภูมิทัศน์วรรณนา และถ้ำ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

เขาช่องชัย จ.อุทัยธานี

แพะเมืองผี จ.แพร่

ถ้ำธารลอดน้อย จ.กาญจนบุรี

น้ำตกแม่สรินทร์ จ.

กองจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม

กลุ่มงานจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. เรื่องเดิม	๑
๒. การดำเนินงาน	๑
๓. ผลการดำเนินงาน	๒
๓.๑ ผลการติดตามการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ของแหล่งธรรมชาติอันครอนุรักษ์ประเภทน้ำตก	๒
๓.๒ ผลการติดตามการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติ อันครอนุรักษ์ประเภทภูเขา	๑๓
๓.๓ ผลการติดตามการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติ อันครอนุรักษ์ประเภทธรณีทัศน์และภูมิทัศน์ธรรมชาติ	๑๙
๓.๔ ผลการติดตามการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติ อันครอนุรักษ์ประเภทถ้ำ	๒๕
๔. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะจากแบบประเมินและการสำรวจพื้นที่	๓๕

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติ อันควรรักษาประเภทน้ำตก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๗
๒	แสดงผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติ อันควรรักษาประเภทภูเขา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๑๕
๓	แสดงผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติ อันควรรักษาประเภทธรณีสถานและภูมิทัศน์วรรณา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๒๐
๔	แสดงผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติ อันควรรักษาประเภทถ้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒	๓๒

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
๑	ภาพรวมผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติ อันควรรักษาประเภทน้ำตก	๑๒
๒	ภาพรวมผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติ อันควรรักษาประเภทภูเขา	๑๘
๓	ภาพรวมผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติ อันควรรักษาประเภทธรณีสถานและภูมิทัศน์วรรณ	๒๔
๔	ภาพรวมผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติ อันควรรักษาประเภทถ้ำ	๓๔

รายงานผลการติดตามการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งธรรมชาติ อันควรรอนุรักษ์ประเภทน้ำตก ภูเขา ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณา และถ้ำ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๑. เรื่องเดิม

การดำเนินงานที่ผ่านมาสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยกองจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม (สธศ.) ได้จัดทำเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรรอนุรักษ์ประเภทน้ำตกภูเขา ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณา และถ้ำ ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒ และ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือให้กับหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และวนอุทยาน เป็นต้น นำไปใช้ประโยชน์ในการประเมินสถานภาพแหล่งธรรมชาติของตนเกี่ยวกับคุณภาพสิ่งแวดล้อมและองค์ประกอบต่างๆ การติดตามและตรวจสอบผลกระทบที่เกิดขึ้นกับแหล่งธรรมชาติฯ โดยใช้ตัวชี้วัดที่เป็นเกณฑ์เดียวกัน สามารถเปรียบเทียบกันได้ และง่ายต่อการติดตามตรวจสอบ ช่วยให้ทราบสาเหตุของผลกระทบทั้งจากภัยธรรมชาติและผลกระทบของมนุษย์เพื่อนำมาพิจารณาและกำหนดเป็นแนวทางมาตรการแก้ไขได้ทันต่อสถานการณ์โดยมีเป้าหมายในการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมให้มีการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และอยู่ในสภาพที่ไม่เสื่อมโทรมมีระดับของผลกระทบที่ไม่เป็นอันตรายต่อระบบนิเวศ ส่งผลให้แหล่งธรรมชาติฯ มีเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติที่ดี ซึ่งจะเป็นการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับพื้นที่แหล่งได้เป็นอย่างดี

๒. การดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ กองจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม (กธศ.) จึงได้กำหนดให้มีการติดตามการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งธรรมชาติอันควรรอนุรักษ์ประเภทน้ำตก ภูเขา ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณา และถ้ำ โดยใช้เกณฑ์ในการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรรอนุรักษ์ประเภทน้ำตก ภูเขา ถ้ำ และธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณา ที่ได้จัดทำไว้ใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามการประเมินการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพของสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติฯ ทั้งนี้ การดำเนินการติดตามประเมินเชิงคุณภาพของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติฯ ได้ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ องค์การบริหารส่วนตำบล อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และวนอุทยาน เป็นผู้ประเมินตามเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ระบบฐานข้อมูลของ สธศ. บนหน้าเว็บไซต์ <http://naturalsite.onep.go.th> และทางไปรษณีย์ เป็นต้น รวมทั้งให้เจ้าหน้าที่สำรวจพื้นที่เพื่อติดตามสภาพปัจจุบันของแหล่งธรรมชาติ โดยรายละเอียดของเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรรอนุรักษ์ มีดังนี้

เกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ หมายถึง ค่าเกณฑ์ที่แสดงถึงคุณภาพของสภาวะแวดล้อมภายใต้แนวคิดที่ว่า การเปลี่ยนแปลงสภาวะดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้ระดับที่ยอมรับหรือกำหนดขึ้น อันจะไม่ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมของแหล่งธรรมชาติ ซึ่งสามารถแบ่งกลุ่มด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

- ๑) เกณฑ์ของแหล่งด้านองค์ประกอบของระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม
- ๒) เกณฑ์ของแหล่งด้านองค์ประกอบทางภูมิสถาปัตยกรรมและสถาปัตยกรรม
- ๓) เกณฑ์ของแหล่งด้านผลผลิตจากการบริการสิ่งแวดล้อมของแหล่งน้ำตก
- ๔) เกณฑ์ของแหล่งด้านการบริหารจัดการ

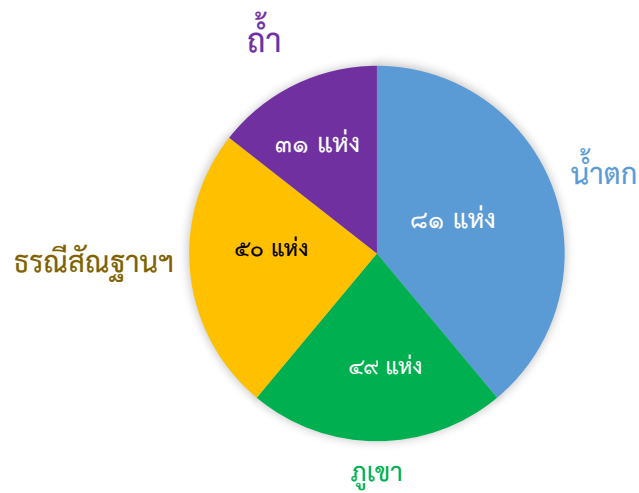
ซึ่งได้มีการศึกษาเพื่อกำหนดปัจจัยชี้วัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ที่ครอบคลุมเกณฑ์ทั้ง ๔ ด้านดังกล่าวไว้แล้วในคู่มือมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทน้ำตก ภูเขา ถ้ำ และธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณานี้ เกณฑ์การรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดไว้เป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับการรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี	ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๐๐-๑.๖๖
ระดับการรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง	ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๖๗-๒.๓๓
ระดับการรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับต่ำ (ผลกระทบสูง)	ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๒.๓๔-๓.๐๐

๓. ผลการดำเนินงาน

ผลการติดตามการประเมินตามเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์นั้น ได้ดำเนินการติดตามประเมินแหล่งธรรมชาติ จำนวน ๔ ประเภท ได้แก่ น้ำตก ภูเขา ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะวรรณานี้ ซึ่งผลการติดตามการประเมิน จำนวนทั้งหมด ๒๑๑ แห่ง มีดังนี้

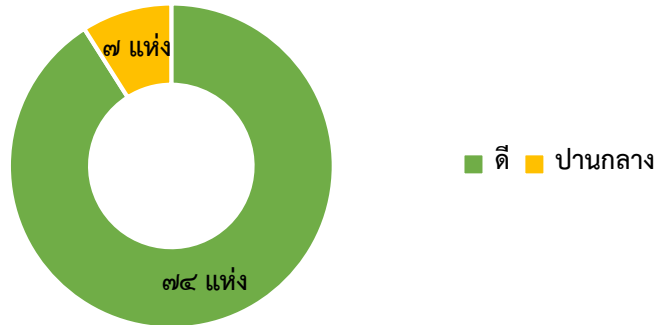
จำนวนแหล่งธรรมชาติที่มีการติดตามและประเมินทั้ง ๔ ประเภท

๓.๑ ผลการติดตามการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทน้ำตก

การดำเนินการติดตามการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทน้ำตก ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น สามารถติดตามและประเมินน้ำตก ได้จำนวน ๔๑ แห่งโดยผลการประเมินตามเกณฑ์รักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อม (ตารางที่ ๑ และรูปที่ ๑) พบว่า แหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตกอยู่ในเกณฑ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี (ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๐๐-๑.๖๖) มีจำนวน ๗๔ แห่ง ระดับปานกลาง (ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๖๗-๒.๓๓) จำนวน ๗ แห่ง

จำนวนแหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตก
ที่อยู่ในเกณฑ์ระดับดีและปานกลาง

โดยรายละเอียดของแหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตกที่มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง มีดังนี้

ที่	แหล่งธรรมชาติ		ระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม	ภูมิสถาปัตยกรรม	การบริหารจัดการ	ผลผลิตจากการบริการ	ผลรวม	ความสำคัญของแหล่ง	ปัญหา หรือผลกระทบ ที่พบในพื้นที่
๑	น้ำตกห้วยโรง จังหวัดแพร่	ผลประเมิน พ.ศ. ๒๕๖๒	๑.๘๒	๑.๕๐	๒.๖๔	๑.๖๐	๑.๘๗	เป็นน้ำตกขนาดเล็ก มีชั้นน้ำตก ๒ ชั้น สูงประมาณ ๑๕ เมตร สายน้ำตก ลงมาบนโขดหิน มีแอ่งน้ำรองรับ (แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ตามมติคณะรัฐมนตรี ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒)	- ฝนแล้ง - บริเวณเหนือพื้นที่น้ำตกขึ้นไปเป็นพื้นที่ต้นน้ำ แต่อยู่นอกเขตการดูแลของสวนรุกขชาติห้วยโรง อาจมีบางพื้นที่ถูกบุกรุกโดยชาวบ้าน - เนื่องจากปริมาณน้ำน้อย ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวไม่มากนัก ในส่วนของการจัดการขยะมีการวางถังขยะในพื้นที่บริการและมีถังแบบคัดแยกขยะให้กับนักท่องเที่ยว แต่ยังพบขยะบางส่วนประปราย เนื่องจากนักท่องเที่ยวบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือในการทิ้งขยะลงถัง ประกอบกับเจ้าหน้าที่จำนวนน้อยจึงไม่เพียงพอในการเตือนและดูแลในช่วง

ที่	แหล่งธรรมชาติ		ระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม	ภูมิสถาปัตยกรรม	การบริหารจัดการ	ผลผลิตจากการบริการ	ผลรวม	ความสำคัญของแหล่ง	ปัญหา หรือผลกระทบ ที่พบในพื้นที่
									ที่นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยว บริเวณน้ำตก
๒	น้ำตกแม่ก่อหลวง จังหวัดลำพูน	ผลประเมิน พ.ศ. ๒๕๖๒	๑.๗๘	๑.๕๐	๒.๑๔	๒.๒๐	๑.๘๗	เป็นน้ำตกหินปูนที่ไหลมา จากลำน้ำในห้วยแม่ก่อ ดอย ก่อหลวง ไหลผ่านหินดินดาน เทาดำ และหินทรายของหน้า ผาที่สูงต่างระดับลดหลั่นกัน ทั้งหมด ๗ ชั้น มีน้ำไหล ตลอดปี เป็นน้ำตกที่มีหิน งอกหินย้อยสวยงามตาม ธรรมชาติ มีแอ่งน้ำขนาดใหญ่ สี่เหลี่ยมรกต (แหล่งธรรมชาติอันควร อนุรักษ์ตามมติ คณะรัฐมนตรี ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒)	- เนื่องจากน้ำตกมีปริมาณ น้ำน้อย ทำให้มีจำนวน นักท่องเที่ยวน้อยลง ไม่มี ปัญหาเรื่องการจัดการขยะ
๓	น้ำตกวังก้านเหลือง จังหวัดลพบุรี	ผลประเมิน พ.ศ. ๒๕๖๒	๑.๖๖	๑.๗๕	๒.๒๗	๒.๐๐	๑.๙๓	เป็นน้ำตกขนาดใหญ่มาก มีน้ำไหลตลอดปี มีลักษณะ พิเศษคือ มีต้นน้ำเป็นตาน้ำ ขนาดใหญ่ผุดขึ้นมาจากใต้ ดินแทนที่จะมีต้นน้ำอยู่บน ภูเขาสูง ธารน้ำตกจะไหล เลาะมาตามที่ลาด ตกปะทะ หินผาเป็นชั้นๆ นับ ๑๐ ชั้น และไหลลงไปบรรจบกับแม่ น้ำป่าสัก บริเวณน้ำตกมี ต้นไม้ร่มรื่น แต่ละชั้นจะมี แอ่งรับน้ำเหมาะสำหรับลง เล่นน้ำ (แหล่งธรรมชาติอันควร อนุรักษ์ตามมติ คณะรัฐมนตรี ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒)	- พบเห็นขยะชิ้นเล็กตาม ทางเดิน -บริเวณโดยรอบน้ำตก เป็น พื้นที่เกษตรกรรม จึงทำให้ คุณภาพน้ำตกมีความขุ่น และอาจมีสารเคมีจาก การเกษตรปนเปื้อนมากับน้ำ -สิ่งก่อสร้างบริเวณน้ำตก และพื้นที่มีสภาพเสื่อมโทรม

ที่	แหล่งธรรมชาติ		ระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม	ภูมิสถาปัตยกรรม	การบริหารจัดการ	ผลผลิตจากการบริการ	ผลรวม	ความสำคัญของแหล่ง	ปัญหา หรือผลกระทบ ที่พบในพื้นที่
๔	น้ำตกตาดโตน จังหวัด มุกดาหาร	ผลประเมิน พ.ศ. ๒๕๖๒	๒.๐๗	๒.๐๐	๒.๑๘	๑.๖๐	๒.๐๑	น้ำตกตาดโตน มีลักษณะ เป็นน้ำตกชั้นเดียว มีน้ำไหล ตลอดทั้งปีมีแนวราบยาว สวยงาม ความสูงน้ำตก ประมาณ ๗ เมตร กว้าง ๓๐ เมตร มีแอ่งน้ำสำหรับเล่นน้ำ (แหล่งธรรมชาติอันควร อนุรักษ์ ตามมติ คณะรัฐมนตรี ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒)	- น้ำแล้ง ไม่มีน้ำเนื่องจาก ฝนทิ้งช่วง - นักท่องเที่ยวน้อยลง เนื่องจากน้ำแล้ง ไม่มีปัญหา การจัดการขยะ - การซ่อมแซมห้องน้ำใน พื้นที่ส่วนบริการ ไม่บังคับ ทัศนียภาพของน้ำตก
๕	น้ำตกห้วยจันทร์ จังหวัด ศรีสะเกษ	ผลประเมิน พ.ศ. ๒๕๖๒	๑.๗๔	๑.๕๐	๒.๔๕	๑.๔๐	๑.๗๖	เป็นน้ำตกที่สวยงาม มี ลักษณะเป็นลำธารสายกว้าง ไหลลดหลั่นมาตามชั้นหิน สามารถลงเล่นน้ำได้ (แหล่งธรรมชาติอันควร อนุรักษ์ ตามมติ คณะรัฐมนตรี ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒)	- น้ำแล้ง ฝนแล้ง - ปัจจุบันชาวบ้านมีการ เปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินจาก การปลูกยางเป็นปลูกทุเรียน แทนทำให้มีการใช้น้ำมากขึ้น - นักท่องเที่ยวมีจำนวน น้อย
๖	น้ำตกบ้านโตน จังหวัด พัทลุง	ผลประเมิน พ.ศ. ๒๕๖๒	๑.๗๑	๒.๒๕	๑.๘๖	๑.๐๐	๑.๖๗	น้ำตกบ้านโตนหรือน้ำตก โตนแพทองเป็นน้ำตกขนาด กลางมีลักษณะเป็นสายน้ำ ไหลลดหลั่นผ่านโขดหินก้อน ใหญ่น้อย สามารถลงเล่นน้ำ ได้ (แหล่งธรรมชาติอันควร อนุรักษ์ ตามมติ คณะรัฐมนตรี ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒)	- ปกติ น้ำตกจะมีปริมาณ น้ำมากในช่วงฤดูฝนและมี น้ำป่าในบางครั้ง แต่ช่วง ๓ อาทิตย์ที่ผ่านมาปริมาณ น้ำฝนลดลงทำให้ปริมาณน้ำ ในน้ำตกลดลง - การเปลี่ยนแปลงการใช้ ที่ดิน โดยมีการสร้าง รีสอร์ทบริเวณเหนือน้ำตก ทำให้พื้นที่ภูเขาแห้งไป - ปริมาณนักท่องเที่ยวมี จำนวนน้อยทำให้ร้านค้า หลายร้านบริเวณพื้นที่ไม่ต่อ สัญญา และส่วนของการ จัดการขยะ มีปัญหาเรื่อง ขยะตกค้างในพื้นที่ แก้ปัญหาโดยขอความ ร่วมมือกับแม่ค้า เรื่องบรรจุ

ที่	แหล่งธรรมชาติ		ระบบนิเวศสิ่งแวดล้อม	ภูมิสถาปัตยกรรม	การบริหารจัดการ	ผลผลิตจากการบริการ	ผลรวม	ความสำคัญของแหล่ง	ปัญหา หรือผลกระทบ ที่พบในพื้นที่
									ภัยพิบัติใส่อาหาร ลดการใช้ โพน และวางถังขยะแบบคัด แยก
๗	น้ำตกเขาพัง (น้ำตกไทร โยคน้อย) จังหวัด กาญจนบุรี	ผลประเมิน พ.ศ. ๒๕๖๒	๑.๙๗	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๑.๙๘	เป็นน้ำตกขนาดเล็กที่ยังคง สภาพความเป็นธรรมชาติที่ สวยงามร่มรื่น มีน้ำไหลลงมา ที่บริเวณหน้าผาตกลงสู่โขด หินที่ลดหลั่นกันลงมา แล้ว จึงไหลเป็นธารน้ำสู่แอ่งน้ำ เบื้องล่าง ด้านบนของน้ำตก มีการค้นพบถ้ำสวรรค์-วัง บาดาลซึ่งเป็นถ้ำขนาดเล็ก มี ความสวยงามมาก อีกทั้ง ตั้งอยู่ริมทางหลวงจึงสะดวก ต่อการมาท่องเที่ยว (แหล่งธรรมชาติอันควร อนุรักษ์ตามมติ คณะรัฐมนตรี ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒)	- ปกติปริมาณน้ำของ น้ำตกมีปริมาณน้อย แต่ ปัจจุบันฝนทิ้งช่วงทำให้น้ำ ตกไม่มีน้ำ น้ำแห้ง - มีการปลูกป่าเสริมเพื่อ เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้ป่า เพิ่มขึ้น - มีปริมาณนักท่องเที่ยว ค่อนข้างมาก ทำให้มีปัญหา เรื่องการจัดการขยะบ้าง มี การรณรงค์ให้คัดแยกขยะ ในส่วนของการจัดเก็บขยะ ได้รับความร่วมมือจาก เทศบาลเข้ามาจัดเก็บทุกวัน

หมายเหตุ.....ขีดเส้นใต้ หมายถึง คະแนนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง/ต่ำ

ตารางที่ ๑ แสดงผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรรักษาประเภทน้ำตก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ที่	ชื่อแหล่ง	หน่วยงาน	จังหวัด	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ					ระดับ
				องค์ประกอบ ของระบบ นิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	ภูมิสถาปัตยกรรม และ สถาปัตยกรรม	การบริหาร จัดการ	ผลผลิตจากการ บริการ	ผลรวม คะแนน องค์ประกอบ	
ภาคเหนือ									
๑	น้ำตกคลองลาน*	อุทยานแห่งชาติคลองลาน	กำแพงเพชร	๑.๑๒	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๗	ดี
๒	น้ำตกคลองน้ำไหล* (น้ำตกปางควาย)	อุทยานแห่งชาติคลองลาน	กำแพงเพชร	๑.๑๒	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๗	ดี
๓	น้ำตกขุนกรณ์*/***	อุทยานแห่งชาติลำน้ำกก	เชียงราย	๑.๑๘	๑.๐๐	-	-	๑.๑๖	ดี
๔	น้ำตกปูแกง*	อุทยานแห่งชาติดอยหลวง	เชียงราย	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๕	น้ำตกตาดควัน	วนอุทยานน้ำตกตาดควัน	เชียงราย	๑.๕	๑.๒๕	๒.๖๔	๑.๔	๑.๖๒	ดี
๖	น้ำตกศรีชมภู	วนอุทยานน้ำตกศรีชมภู	เชียงราย	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๗	น้ำตกห้วยป่าพลู	องค์การบริหารส่วนตำบลสันทราย	เชียงใหม่	๑.๒๑	๑.๐๐	๒.๘๒	๑.๘	๑.๕	ดี
๘	น้ำตกห้วยแก้ว*	อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย	เชียงใหม่	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๙	น้ำตกแม่สา*	อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย	เชียงใหม่	๑.๑๓	๑.๐๐	๑.๑๔	๑.๐๐	๑.๑๐	ดี
๑๐	น้ำตกแม่กลาง*	อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	เชียงใหม่	๑.๑๑	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๗	ดี
๑๑	น้ำตกแม่ยะ*	อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	เชียงใหม่	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๒	น้ำตกพาเจริญ*	อุทยานแห่งชาติน้ำตกพาเจริญ	ตาก	๑.๐๐	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๓	ดี
๑๓	น้ำตกลานสาง*	อุทยานแห่งชาติลานสาง	ตาก	๑.๑๑	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๖	ดี
๑๔	น้ำตกทีลอซู*	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๔ (ตาก)	ตาก	๑.๒๓	๑.๐๐	๒.๐๐	๑.๖	๑.๓๕	ดี
๑๕	น้ำตกธารารักษ์*	องค์การบริหารส่วนตำบลมหาวัน	ตาก	๑.๒๐	๒.๐๐	๒.๐๔	๑.๘๐	๑.๔๙	ดี
๑๖	น้ำตกตาดหลวง	อุทยานแห่งชาติดอยภูคา	น่าน	๑.๕๐	๑.๐๐	๑.๒๘	๑.๒	๑.๓๗	ดี
๑๗	น้ำตกบ้านเด่น	อุทยานแห่งชาติขุนน่าน	น่าน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๘	น้ำตกห้วยตี	อุทยานแห่งชาติขุนน่าน	น่าน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๙	น้ำตกสะปัน	อุทยานแห่งชาติขุนน่าน	น่าน	๑.๐๖	๑.๗๕	๑.๐๐	๑.๒	๑.๑๔	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	หน่วยงาน	จังหวัด	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ					ระดับ
				องค์ประกอบ ของระบบ นิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	ภูมิสถาปัตยกรรม และ สถาปัตยกรรม	การบริหาร จัดการ	ผลผลิตจากการ บริการ	ผลรวม คะแนน องค์ประกอบ	
๒๐	น้ำตกจำปาทอง*	อุทยานแห่งชาติดอยหลวง	พะเยา	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๒๑	น้ำตกภูซาง*	อุทยานแห่งชาติภูซาง	พะเยา	๑.๑๗	๑.๒๕	๑.๕๐	๑.๗๕	๑.๓๐	ดี
๒๒	น้ำตกชาติตระการ*	อุทยานแห่งชาติน้ำตกชาติตระการ	พิษณุโลก	๑.๐๔	๑.๐๐	๑.๕๕	๑.๘	๑.๓๐	ดี
๒๓	น้ำตกแก่งโสภา*	อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง	พิษณุโลก	๑.๑๕	๑.๐๐	๑.๗๓	๑.๐๐	๑.๒๐	ดี
๒๔	น้ำตกศรีดิษฐ์*	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาค้อ	เพชรบูรณ์	๑.๑๗	๑.๐๐	๑.๔๑	๑.๓๓	๑.๒๑	ดี
๒๕	น้ำตกตาดหมอก*	อุทยานแห่งชาติตาดหมอก	เพชรบูรณ์	๑.๒๑	๑.๐๐	๑.๕	๑.๒	๑.๒๓	ดี
๒๖	น้ำตกห้วยโรง**	สวนรุกขชาติห้วยโรง	แพร่	๑.๘๒	๑.๕	๒.๖๔	๑.๖	๑.๘๗	ปานกลาง
๒๗	น้ำตกแม่สุรินทร์*	อุทยานแห่งชาติน้ำตกแม่สุรินทร์	แม่ฮ่องสอน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๒๘	น้ำตกผาเสื่อ*	อุทยานแห่งชาติถ้ำปลา-น้ำตก ผาเสื่อ	แม่ฮ่องสอน	๑.๑๔	๑.๐๐	๑.๒๗	๑.๐๐	๑.๑๒	ดี
๒๙	น้ำตกวังแก้ว*	อุทยานแห่งชาติดอยหลวง	ลำปาง	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๓๐	น้ำตกแจ้ซ้อน*	อุทยานแห่งชาติแจ้ซ้อน	ลำปาง	๑.๒๒	๑.๗๕	๒.๕๕	๑.๔	๑.๕๑	ดี
๓๑	น้ำตกแม่ก้อ** (ก้อหลวง)	อุทยานแห่งชาติแม่ปิง	ลำพูน	๑.๗๙	๑.๕	๒.๑๔	๒.๒	๑.๘๗	ปานกลาง
๓๒	น้ำตกตาดดาว*	อุทยานแห่งชาติศรีสขนาลัย	สุโขทัย	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๓๓	น้ำตกสายรุ้ง*	อุทยานแห่งชาติรามคำแหง	สุโขทัย	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๕๙	๑.๖๐	๑.๑๘	ดี
ภาคกลาง									
๓๔	น้ำตกนางรอง***	อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	นครนายก	๑.๐๐	๑.๒๕	๑.๒๗	๑.๖๐	๑.๑๖	ดี
๓๕	น้ำตกสาริกา***	อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	นครนายก	๑.๐๐	๑.๕๐	๑.๑๐	๑.๖๐	๑.๑๖	ดี
๓๖	น้ำตกมวกเหล็ก*	สวนรุกขชาติมวกเหล็ก	สระบุรี	๑.๑๙	๑.๕๐	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๒๐	ดี
๓๗	น้ำตกเจ็ดสาวน้อย*	อุทยานแห่งชาติน้ำตกเจ็ดสาวน้อย	สระบุรี	๑.๐๕	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๖	ดี
๓๘	น้ำตกหินลาด*** (ไชโย)	หน่วยพิทักษ์ป่าไชโยเขตรักษา พันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง	อุทัยธานี	๑.๐๖	๑.๕๐	๑.๕๙	๑.๔๐	๑.๒๒	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	หน่วยงาน	จังหวัด	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ					ระดับ
				องค์ประกอบ ของระบบ นิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	ภูมิสถาปัตยกรรม และ สถาปัตยกรรม	การบริหาร จัดการ	ผลผลิตจากการ บริการ	ผลรวม คะแนน องค์ประกอบ	
๓๙	น้ำตกวังก้านเหลือง*/**	สวนรุกขชาติน้ำตกวังก้านเหลือง	ลพบุรี	๑.๖๖	๑.๗๕	๒.๒๗	๒.๐๐	๑.๙๓	ปานกลาง
ภาคตะวันออก									
๔๐	น้ำตกพลั่ว*	อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลั่ว	จันทบุรี	๑.๑๔	๑.๗๕	๑.๑๔	๑.๐๐	๑.๑๘	ดี
๔๑	น้ำตกกระทิง*	อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ	จันทบุรี	๑.๑๓	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๘	ดี
๔๒	น้ำตกห้วยเกษียร*	องค์การบริหารส่วนตำบล ดงขี้เหล็ก	ปราจีนบุรี	๑.๐๐	๑.๐๐	๒.๔๑	๒.๒๐	๑.๓๙	ดี
๔๓	น้ำตกเขาอีโต้*/***	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๙ (ปราจีนบุรี)	ปราจีนบุรี	-	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๔๐	๑.๑๖	ดี
๔๔	น้ำตกเขาชะเมา* (น้ำตกคลองน้ำใส)	อุทยานแห่งชาติเขาชะม่วง-เขาวง	ระยอง	๑.๐๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๐๖	ดี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ									
๔๕	น้ำตกตาดทอง*	ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงหมูแปลงที่ ๓	กาฬสินธุ์	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๔๖	น้ำตกตาดโตน (ชัยภูมิ)*	อุทยานแห่งชาติตาดโตน	ชัยภูมิ	๑.๒๑	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๕	ดี
๔๗	น้ำตกตาดขาม*	อุทยานแห่งชาติภูแล้งคา	นครพนม	๑.๒๑	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๕	ดี
๔๘	น้ำตกเหวสุวัต*	อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่	นครราชสีมา	๑.๐๘	๑.๐๐	๑.๖๔	๑.๘	๑.๒๗	ดี
๔๙	น้ำตกตาดโตน*/** (มุกดาหาร)	องค์การบริหารส่วนตำบลโนนยาง	มุกดาหาร	๒.๐๗	๒.๐๐	๒.๑๘	๑.๖๐	๒.๐๑	ปานกลาง
๕๐	น้ำตกสำโรง เกียรติ*(น้ำตกปีศาจ)	สวนรุกขชาติน้ำตกสำโรงเกียรติ	ศรีสะเกษ	๑.๐๐	๑.๕๐	๑.๙๕	๑.๒๐	๑.๓๑	ดี
๕๑	น้ำตกห้วยจันทร์*/**	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๗ สาขาอุบลราชธานี/ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าฝั่งขวาห้วยศาลา	ศรีสะเกษ	๑.๗๔	๑.๕๐	๒.๔๕	๑.๔๐	๑.๗๖	ปานกลาง

ที่	ชื่อแหล่ง	หน่วยงาน	จังหวัด	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ					ระดับ
				องค์ประกอบ ของระบบ นิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	ภูมิสถาปัตยกรรม และ สถาปัตยกรรม	การบริหาร จัดการ	ผลผลิตจากการ บริการ	ผลรวม คะแนน องค์ประกอบ	
๕๒	น้ำตกธารทิพย์ (น้ำตก ตาดเสริม)*	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ (อุดรธานี) / ป่าสงวนแห่งชาติป่า พรานพร้าวและป่าแก้งไก่	หนองคาย	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๕๓	น้ำตกธารทอง*	สวนรุกขชาติน้ำตกธารทอง	หนองคาย	๑.๐๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๒	ดี
๕๔	น้ำตกเผ่าไต้*	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว	หนองบัว ลำภู	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๓	๑.๐๐	๑.๐๔	ดี
๕๕	น้ำตกยูงทอง*	อุทยานแห่งชาตินาคู-น้ำโสม	อุดรธานี	๑.๒๑	๑.๕๐	๑.๕๙	๑.๖๐	๑.๓๕	ดี
ภาคใต้									
๕๖	น้ำตกห้วยไต้	อุทยานแห่งชาติเขาพนมเบญจา	กระบี่	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๕๗	น้ำตกกะเปาะ*	วนอุทยานน้ำตกกะเปาะ	ชุมพร	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๕๘	น้ำตกโตนเต๊ะ*	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด/ หน่วยพิทักษ์ป่าโตนเต๊ะ	พัทลุง	๑.๐๗	๑.๒๕	๑.๓๖	๑.๐๐	๑.๑๒	ดี
๕๙	น้ำตกพรหมโลก*	อุทยานแห่งชาติเขาหลวง	นครศรีธรรมราช	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๖๐	น้ำตกโยง*	อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง	นครศรีธรรมราช	๑.๑๓	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๐	ดี
๖๑	น้ำตกซีโป*	อุทยานแห่งชาติน้ำตกซีโป	นราธิวาส	๑.๑๑	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๖	ดี
๖๒	น้ำตกห้วยยาง*	อุทยานแห่งชาติน้ำตกห้วยยาง	ประจวบคีรีขันธ์	๑.๑๑	๑.๐๐	๑.๖๘	๑.๒๐	๑.๑๙	ดี
๖๓	น้ำตกลำปี*	อุทยานแห่งชาติเขาลำปี – หาดท้าย เหมือง	พังงา	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๗	๑.๔	๑.๑๑	ดี
๖๔	น้ำตกบ้านโตน*/**	เทศบาลตำบลลำสินธุ์	พัทลุง	๑.๗๑	๒.๒๕	๑.๘๖	๑.๐๐	๑.๖๗	ปานกลาง
๖๕	น้ำตกหม่อมจ้อย*	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด/ หน่วยพิทักษ์ป่าตะโหมด	พัทลุง	๑.๐๗	๑.๒๕	๑.๓๖	๑.๐๐	๑.๑๒	ดี
๖๖	น้ำตกไพรวัลย์	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาบรรทัด	พัทลุง	๑.๐๗	๑.๒๕	๑.๓๖	๑.๐๐	๑.๑๒	ดี
๖๗	น้ำตกหนานปลิว	อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่า	พัทลุง	๑.๑๙	๑.๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๖	ดี

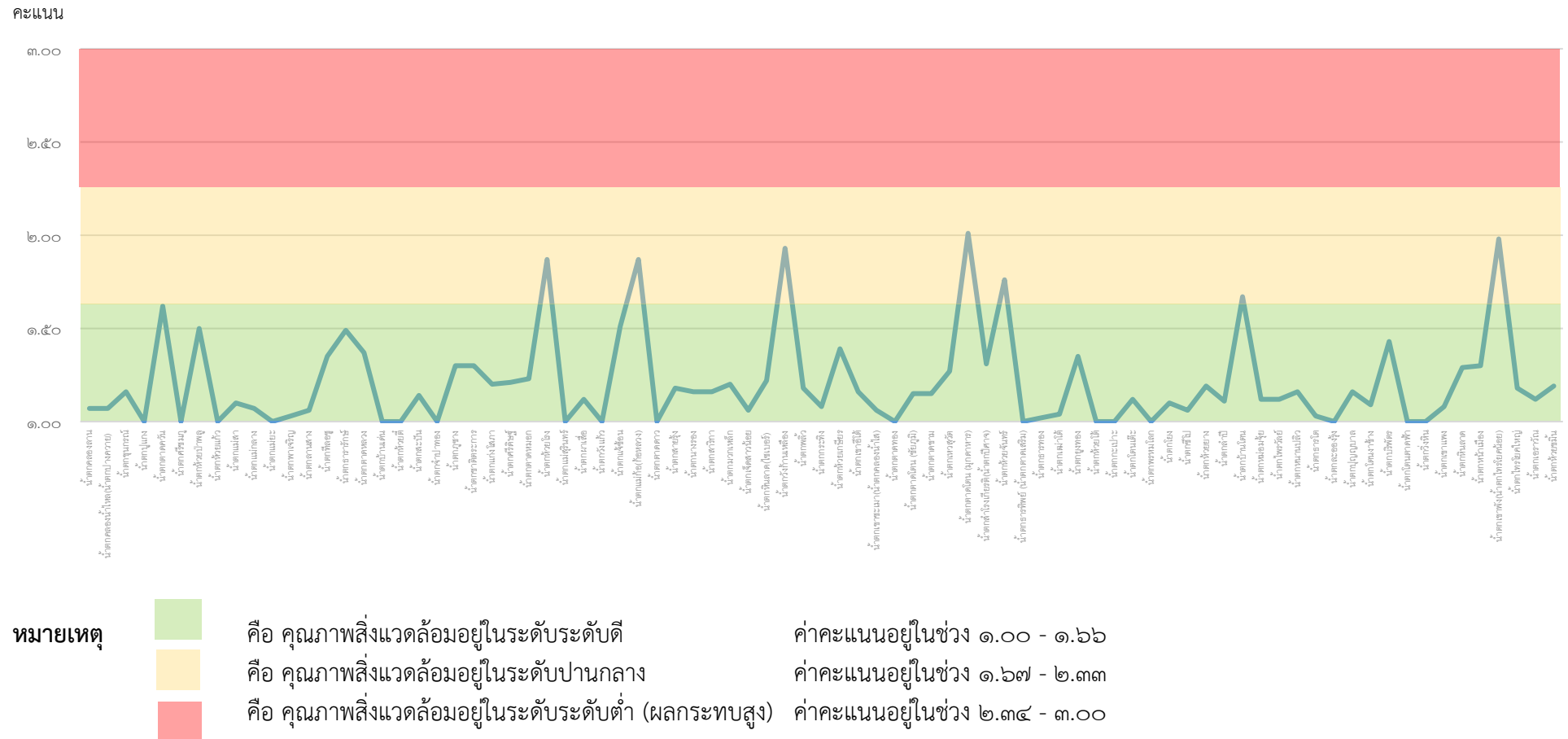
ที่	ชื่อแหล่ง	หน่วยงาน	จังหวัด	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ					ระดับ
				องค์ประกอบ ของระบบ นิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	ภูมิสถาปัตยกรรม และ สถาปัตยกรรม	การบริหาร จัดการ	ผลผลิตจากการ บริการ	ผลรวม คะแนน องค์ประกอบ	
๖๘	น้ำตกธารโต*	อุทยานแห่งชาติบางลาง	ยะลา	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒	๑.๐๓	ดี
๖๙	น้ำตกละออกรุง*/***	อุทยานแห่งชาติบางลาง	ยะลา	๑.๐๐	๑.๐๐	-	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๗๐	น้ำตกปูลูญบาล*	อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี	ระนอง	๑.๒๑	๑.๐๐	๑.๒๗	๑.๐๐	๑.๑๖	ดี
๗๑	น้ำตกโตนงาช้าง*/***	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนงาช้าง	สงขลา	-	๑.๐๐	๑.๒๗	๑.๐๐	๑.๐๙	ดี
๗๒	น้ำตกบริพัตร*/***	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าโตนงาช้าง	สงขลา	-	๑.๐๐	๒.๐๐	๑.๒	๑.๔๓	ดี
๗๓	น้ำตกโตนตาดีฟ้า	อุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง	สงขลา	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๗๔	น้ำตกวังหิน	อุทยานแห่งชาติเขาสก	สุราษฎร์ธานี	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๗๕	น้ำตกเขาแพง*	อุทยานแห่งชาติธารเสด็จ-เกาะพะงัน	สุราษฎร์ธานี	๑.๐๕	๑.๕๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๘	ดี
๗๖	น้ำตกหินลาด*	เทศบาลนครเกาะสมุย	สุราษฎร์ธานี	๑.๐๙	๑.๕๐	๑.๒๓	๑.๔๐	๑.๒๙	ดี
๗๗	น้ำตกหน้าเมือง*	เทศบาลนครเกาะสมุย	สุราษฎร์ธานี	๑.๑๐	๑.๕๐	๑.๒๓	๑.๔๐	๑.๓๐	ดี
ภาคตะวันตก									
๗๘	น้ำตกเขาพัง(น้ำตกไทรโยคน้อย)*/**	อุทยานแห่งชาติไทรโยค	กาญจนบุรี	๑.๙๗	๒.๐๐	๒.๐๐	๒.๐๐	๑.๙๘	ปานกลาง
๗๙	น้ำตกไทรโยคใหญ่*	อุทยานแห่งชาติไทรโยค	กาญจนบุรี	๑.๒๗	๑.๐๐	๑.๑๔	๑.๐๐	๑.๑๘	ดี
๘๐	น้ำตกเอราวัณ*	อุทยานแห่งชาติเอราวัณ	กาญจนบุรี	๑.๐๔	๑.๒๕	๑.๔๑	๑.๐๐	๑.๑๒	ดี
๘๑	น้ำตกห้วยขมิ้น*	อุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์	กาญจนบุรี	๑.๑๒	๑.๕๐	๑.๐๐	๑.๔๐	๑.๑๙	ดี

หมายเหตุ * แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒

** ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๖๗-๒.๓๓)

*** ผลการประเมินของด้านที่มีการประเมินไม่ครบทุกข้อ จะนำค่าน้ำหนักเฉพาะข้อที่มีการประเมินมาคำนวณคะแนน

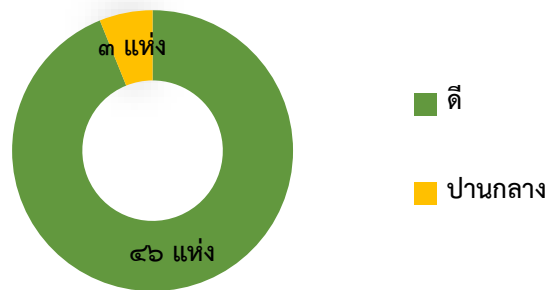
รูปที่ ๑ ภาพรวมผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคูณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทน้ำตก ปิงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๒ ผลการติดตามการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทภูเขา

การดำเนินการติดตามการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทภูเขา ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น สามารถติดตามและประเมินภูเขา ได้จำนวน ๔๙ แห่ง โดยผลการประเมินตามเกณฑ์รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ตารางที่ ๒ และรูปที่ ๒) พบว่า แหล่งธรรมชาติประเภทภูเขา อยู่ในเกณฑ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี (ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๐๐-๑.๖๖) มีจำนวน ๔๖ แห่ง ระดับปานกลาง (ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๖๗-๒.๓๓) จำนวน ๓ แห่ง

จำนวนแหล่งธรรมชาติประเภทภูเขา ที่อยู่ในเกณฑ์ระดับดีและปานกลาง

โดยรายละเอียดของแหล่งธรรมชาติประเภทภูเขาที่มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง มีดังนี้

ที่	แหล่งธรรมชาติ		ระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม	ภูมิสถาปัตยกรรม	การบริหารจัดการ	ผลผลิตจากการบริการ	ผลรวม	ความสำคัญของแหล่ง	ปัญหา หรือผลกระทบที่พบในพื้นที่
๑	ภูโป จังหวัดกาฬสินธุ์	ผลประเมิน พ.ศ. ๒๕๖๒	๒.๐๐	-	-	-	๒.๐๐	เป็นยอดเขาสูง ๓๓๖ เมตร จากระดับน้ำทะเล ปานกลาง พบศิลปะสมัยประวัติศาสตร์ ภาพสลักบนหินรูปพระนอนบนแผ่นหินใต้เพิงผา ๒ แห่ง อยู่ทางด้านตะวันตก ในเขตวัดพระอินทร์ประทานพร ภาพแรกสลักอยู่ผนัง หินใต้เพิงผาเชิงเขา และภาพที่สองอยู่บนผนังหินใต้เพิงผาเกือบถึงยอดเขาสูง	- มีสิ่งก่อสร้างอาคาร และสิ่งอำนวยความสะดวกที่ไม่สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติของพื้นที่

ที่	แหล่งธรรมชาติ		ระบบนิเวศ/สิ่งแวดล้อม	ภูมิสถาปัตยกรรม	การบริหารจัดการ	ผลผลิตจากการบริการ	ผลรวม	ความสำคัญของแหล่ง	ปัญหา หรือผลกระทบ ที่พบในพื้นที่
๒	เขาแก้วแสง จังหวัด สงขลา	ผลประเมิน พ.ศ. ๒๕๖๒	๑.๗๐	-	-	-	๑.๗๐	บนยอดเขาติดริมทะเลมี ก้อนหินทรงกลมขนาด ใหญ่ที่ตั้งเด่นอยู่ปลาย สุดยอดเขา บนยอดเขาพบเจดีย์พระ ยาวิเชียรศิริบุญสังข์ ณ สงขลา เจ้าเมืองสงขลา คนที่ ๔ ไม่ปรากฏปีที่ สร้างตั้งอยู่บนยอดเขา อย่างสง่างาม เป็นเจดีย์ คูเมืองสงขลามาเป็น เวลายาวนาน “เขาแก้ว แสน” ต่อมาเรียกเพี้ยน ไปเป็น “แก้วแสง” ต่อมา เรียกเพี้ยนไปเป็น “แก้ว แสง”	- สิ่งก่อสร้าง ได้แก่ บ้านโด ทางเดิน จำนวนมาก บางส่วนไม่สอดคล้องกับ สภาพธรรมชาติของพื้นที่ - การบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อมโดยรอบแหล่ง การจัดการกำหนดพื้นที่ ร้านค้าและที่จอดรถไม่ เป็นโซนและเป็นสัดส่วนที่ เหมาะสม รวมทั้ง พบขยะ หลายจุดที่ไม่ได้จัดเก็บ หรือมีจุดทิ้งที่เป็นระเบียบ เรียบร้อย
๓	ดอยแม่สลอง จังหวัด เชียงราย	ผลประเมิน พ.ศ. ๒๕๖๒	๑.๘๘	๒.๐๐	๒.๑๘	๒.๐๐	๑.๙๔	ด้าบลแม่สลองนอกมี ลักษณะภูมิประเทศส่วน ใหญ่เป็นภูเขาสูง มี เทือกเขาสลับซับซ้อน และมีที่ราบระหว่างเชิง เขา มีระดับความสูงของ สันเขา ๙๕๐-๑,๒๐๐ เมตร จากระดับน้ำทะเล ปานกลาง เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของ จังหวัดเชียงราย ที่เป็น พื้นที่ที่มีการปลูกชาที่ดี ที่สุดของประเทศและมี ชากระหรือนางพญาเสือ โคร่งมีดอกช่วงช่วงต้น เดือนมกราคมจนถึง ปลายเดือนมีนาคม	- มีแหล่งน้ำบนภูเขา ช่วง ฤดูฝนมีน้ำมาก แต่ช่วงนี้ฝน ลดลงน้ำทำให้ปริมาณน้ำ ลดลง - ปริมาณนักท่องเที่ยว มากช่วงเดือน ธันวาคม – กุมภาพันธ์ของทุกปี ทำให้มี ปริมาณขยะมากขึ้นในช่วง ดังกล่าวที่ ผ่านมาส่วน ท้องถิ่นจะเป็นผู้บริหาร จัดการขยะ

หมายเหตุ _____ ชัดเส้นใต้ หมายถึง คະแนนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง/ต่ำ

ตารางที่ ๒ แสดงผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทภูเขา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ที่	ชื่อแหล่ง	หน่วยงาน	จังหวัด	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ					ระดับ
				องค์ประกอบ ของระบบ นิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	ภูมิสถาปัตยกรรม และ สถาปัตยกรรม	การบริหาร จัดการ	ผลผลิตจาก การบริการ	ผลรวมคะแนน องค์ประกอบ	
ภาคเหนือ									
๑	เขาสน	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสนามเพรียง	กำแพงเพชร	๑.๒๘	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๙	ดี
๒	ดอยผาตั้ง	องค์การบริหารส่วนตำบลปอ	เชียงราย	๑.๑๔	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๓๕	๑.๑๕	ดี
๓	ดอยแม่สลอง**	ป่าสงวนแห่งชาติป่าน้ำแม่คำ ป่าน้ำแม่สลองและป่าน้ำแม่จันผิงซ้าย	เชียงราย	๑.๘๘	๒.๐๐	๒.๑๘	๒.๐๐	๑.๙๔	ปานกลาง
๔	ดอยตุง	ป่าสงวนแห่งชาติป่าดอยนongen	เชียงราย	๑.๕๐	๑.๐๐	๑.๔๑	๑.๔๕	๑.๔๕	ดี
๕	ผาป่อง	ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่อิงผิงขวาและป่าแม่จาว	เชียงราย	๑.๗๓	๑.๗๕	๑.๓๕	๑.๕๕	๑.๖๔	ดี
๖	ดอยปูย	อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย	เชียงใหม่	๑.๐๔	๑.๐๐	๑.๖๕	๑.๐๐	๑.๑๐	ดี
๗	ดอยผ้าห่มปก	อุทยานแห่งชาติดอยผ้าห่มปก	เชียงใหม่	๑.๔๑	๑.๐๐	๑.๕๓	๑.๓๒	๑.๓๗	ดี
๘	ดอยหัวเสือ	อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	เชียงใหม่	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๒.๐๙	๑.๑๕	ดี
๙	ดอยอ่างกาหลวง	อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	เชียงใหม่	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๘	๑.๐๓	ดี
๑๐	กิ่วแม่ปาน	อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์	เชียงใหม่	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๑	ดอยหลวงเชียงดาว	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเชียงดาว	เชียงใหม่	๑.๒๗	๑.๕๐	๒.๗๑	๑.๘๖	๑.๕๔	ดี
๑๒	ดอยหัวมด	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอู่มผาง	ตาก	๑.๐๓	๑.๐๐	๑.๒๔	๑.๐๐	๑.๐๕	ดี
๑๓	ทุ่งบัวตอง* (ดอยแม่ฮูค)	องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ฮูค	แม่ฮ่องสอน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๔	ดอยกองมู*	ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ปายั้งซ้าย	แม่ฮ่องสอน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๕	ดอยขุนตาล	อุทยานแห่งชาติดอยขุนตาล	ลำพูน	๑.๑๓	๑.๒๕	๒.๑๒	๑.๒๓	๑.๒๖	ดี
๑๖	ภูสอยดาว	อุทยานแห่งชาติภูสอยดาว	อุตรดิตถ์	๑.๑๒	๑.๐๐	๑.๓๕	๑.๐๐	๑.๑๒	ดี
ภาคกลาง									
๑๗	เขาวังอัยชัย*	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำประทุน	อุทัยธานี	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	หน่วยงาน	จังหวัด	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ					ระดับ
				องค์ประกอบ ของระบบ นิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	ภูมิสถาปัตยกรรม และ สถาปัตยกรรม	การบริหาร จัดการ	ผลผลิตจาก การบริการ	ผลรวมคะแนน องค์ประกอบ	
ภาคตะวันตก									
๑๘	เขาวัดถ้ำเสือ	องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงชุม	กาญจนบุรี	๑.๑๒	๑.๐๐	๑.๕๙	๒.๐๙	๑.๓๔	ดี
ภาคตะวันออก									
๑๙	เขาคันทรง*	สวนรุกขชาติสมเด็จพระปิ่นเกล้า (สวนพฤกษศาสตร์เขาคันทรง)	ฉะเชิงเทรา	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๒๐	เขาสามมุก	เทศบาลเมืองแสนสุข	ชลบุรี	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๒๑	เขาวง	อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา-เขาวง	ระยอง	๑.๐๙	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๙	๑.๐๗	ดี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ									
๒๒	ภูโป**/**	เทศบาลตำบลภูโป	กาฬสินธุ์	๒.๐๐	-	-	๒.๐๐	๒.๐๐	ปานกลาง
๒๓	ผาเกิ้ง*	อุทยานแห่งชาติภูแลนคา	ชัยภูมิ	๑.๑๔	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๘	ดี
๒๔	เขานมโดม (ป่าหินงาม)	อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม	ชัยภูมิ	๑.๔๙	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๗๗	๑.๔๔	ดี
๒๕	ภูทอก*	ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงเขกา ป่าสีชมพู ป่าภู ทอกใหญ่ ภูวัว และป่าดงช้าบ้าน	บึงกาฬ	๑.๑๓	๑.๒๕	๑.๙๔	๑.๓๒	๑.๒๖	ดี
๒๖	ภูทอกน้อย	ป่าสงวนแห่งชาติป่าดงเขกา ป่าสีชมพู ป่าภู ทอกใหญ่ ภูวัว และป่าดงช้าบ้าน	บึงกาฬ	๑.๑๓	๑.๒๕	๑.๑๔	๑.๐๙	๑.๑๗	ดี
๒๗	ภูพระอังคาร*	องค์การบริหารส่วนตำบลเจริญสุข	บุรีรัมย์	๑.๑๔	๑.๕๐	๑.๕๙	๑.๖๘	๑.๓๐	ดี
๒๘	ภูกระโดง*	วนอุทยานเขากระโดง	บุรีรัมย์	๑.๔๐	๒.๐๐	๑.๗๖	๑.๗๗	๑.๕๔	ดี
๒๙	ภูผาเทิบ*	อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ	มุกดาหาร	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๓๐	ภูเก้าพระ*	อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ	มุกดาหาร	๑.๑๕	๑.๐๐	๑.๔๑	๑.๔๕	๑.๒๑	ดี
๓๑	ภูเก้าพระ*	เทศบาลตำบลกุดแห่	ยโสธร	๑.๑๓	๑.๕๐	๑.๓๒	๑.๑๘	๑.๑๙	ดี
๓๒	ภูกระดึง*	อุทยานแห่งชาติภูกระดึง	เลย	๑.๐๙	๑.๒๕	๑.๓๕	๑.๒๓	๑.๑๕	ดี

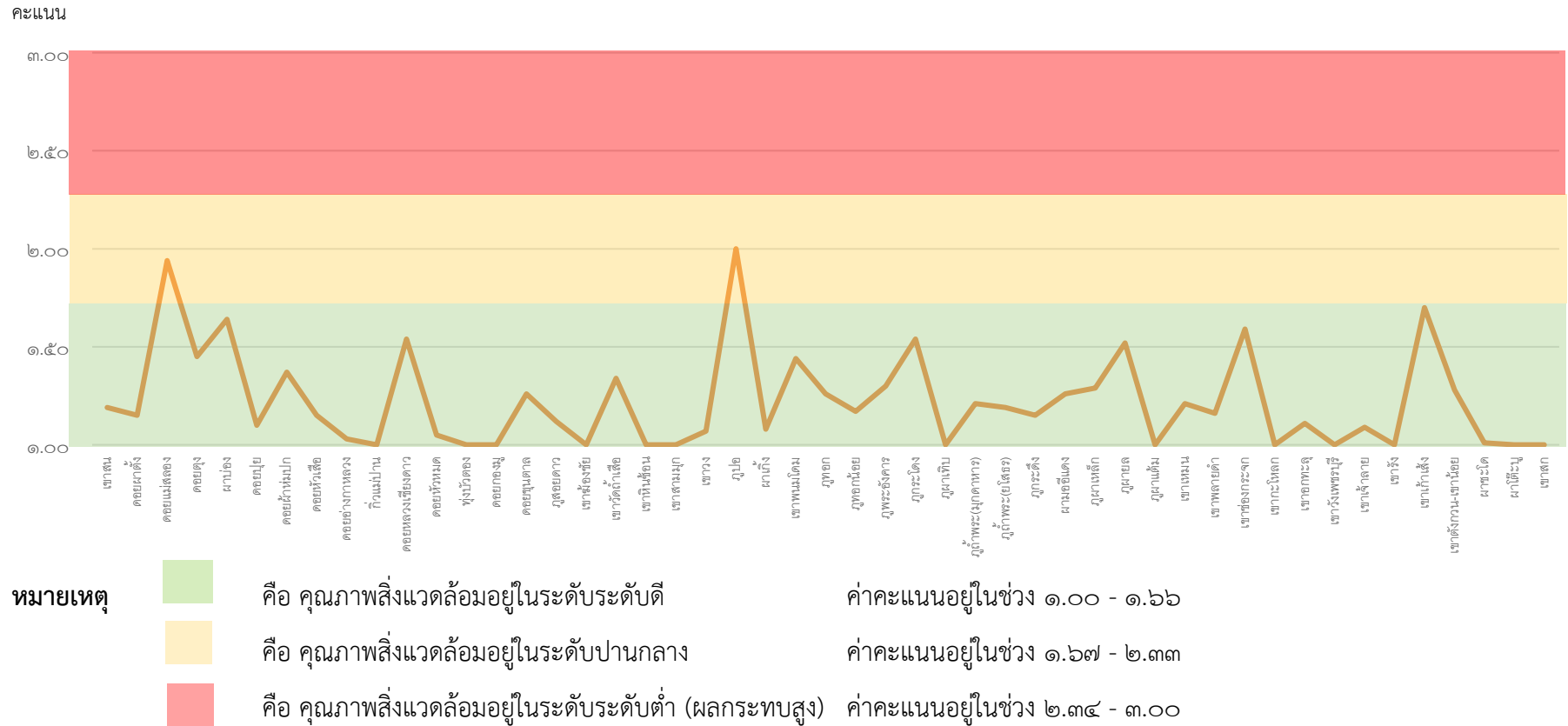
ที่	ชื่อแหล่ง	หน่วยงาน	จังหวัด	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ					ระดับ
				องค์ประกอบ ของระบบ นิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	ภูมิสถาปัตยกรรม และ สถาปัตยกรรม	การบริหาร จัดการ	ผลผลิตจาก การบริการ	ผลรวมคะแนน องค์ประกอบ	
๓๓	ผามออีแดง	อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร	ศรีสะเกษ	๑.๑๔	๑.๕๐	๑.๔๑	๑.๕๕	๑.๒๖	ดี
๓๔	ภูผาเหล็ก	อุทยานแห่งชาติภูผาเหล็ก	สกลนคร	๑.๓๓	๑.๒๕	๑.๐๖	๑.๓๒	๑.๒๙	ดี
๓๕	ภูผายล	อุทยานแห่งชาติภูผายล	สกลนคร	๑.๕๒	๑.๕๐	๑.๔๗	๑.๕๕	๑.๕๒	ดี
๓๖	ภูผาแต้ม*	อุทยานแห่งชาติผาแต้ม	อุบลราชธานี	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
ภาคใต้									
๓๗	เขาหมื่น	อุทยานแห่งชาติน้ำตกโยง	นครศรีธรรมราช	๑.๓๘	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๑	ดี
๓๘	เขาพลายดำ	ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่านครศรีธรรมราช	นครศรีธรรมราช	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๔๕	๑.๑๖	ดี
๓๙	เขาช่องกระจก	เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์	ประจวบคีรีขันธ์	๑.๐๐	๓.๐๐	๑.๘๖	๑.๓๓	๑.๕๙	ดี
๔๐	เขากะโหลก	วนอุทยานท้าวโกษา	ประจวบคีรีขันธ์	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๔๑	เขากทะเล*	เทศบาลเมืองพัทลุง	พัทลุง	๑.๐๔	๑.๕๐	๑.๓๕	๑.๐๐	๑.๑๑	ดี
๔๒	เขาวังเพชรบุรี*	ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนครคีรี	เพชรบุรี	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๔๓	เขาเจ้าลาย*	วนอุทยานเขานางพันธุรัต	เพชรบุรี	๑.๑๑	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๙	ดี
๔๔	เขารัง*/***	เทศบาลนครภูเก็ต	ภูเก็ต	๑.๐๐	-	-	-	๑.๐๐	ดี
๔๕	เขาเก้าเส้ง**/**/***	เทศบาลเมืองเขารูปช้าง	สงขลา	๑.๗๐	-	-	-	๑.๗๐	ปานกลาง
๔๖	เขาดังกวน-เขาน้อย*	เทศบาลนครสงขลา	สงขลา	๑.๓๑	๑.๕๐	๑.๓๕	๑.๐๐	๑.๒๘	ดี
๔๗	ผาชะโด	อุทยานแห่งชาติตะรุเตา	สตูล	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๙	๑.๐๑	ดี
๔๘	ผาโต๊ะบู*	อุทยานแห่งชาติตะรุเตา	สตูล	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๔๙	เขาสกก	อุทยานแห่งชาติเขาสกก	สุราษฎร์ธานี	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี

หมายเหตุ * แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒

** ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๖๗-๒.๓๓)

*** ผลการประเมินของด้านที่มีการประเมินไม่ครบทุกข้อ จะนำค่าน้ำหนักเฉพาะข้อที่มีการประเมินมาคำนวณคะแนน

รูปที่ ๒ ภาพรวมผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทภูเขา ปิงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๓.๓ ผลการติดตามการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทธรณีสัณฐานและภูมิทัศน์วรรณ

การดำเนินการติดตามการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทธรณีสัณฐานและภูมิทัศน์วรรณ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น สามารถติดตามและประเมินธรณีสัณฐานและภูมิทัศน์วรรณ ได้จำนวน ๕๐ แห่ง โดยผลการประเมินตามเกณฑ์รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ตารางที่ ๓ และรูปที่ ๓) พบว่า แหล่งธรรมชาติประเภทธรณีสัณฐานและภูมิทัศน์วรรณอยู่ในเกณฑ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี (ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๐๐-๑.๖๖) ทั้งหมด มีจำนวน ๕๐ แห่ง

ตารางที่ ๓ แสดงผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทธรณีสัณฐานและภูมิทัศน์วรรณ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ที่	ชื่อแหล่ง	หน่วยงาน	จังหวัด	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ					ระดับ
				ด้านองค์ประกอบ ของระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	ภูมิ สถาปัตยกรรม และ สถาปัตยกรรม	ด้านการบริหาร จัดการ	คุณค่าทาง วิชาการและ การใช้ ประโยชน์เป็น แหล่งเรียนรู้	ผลรวม คะแนน องค์ประกอบ	
ภาคเหนือ									
๑	ผาตั้ง	ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่อิงฝั่งขวา และป่าแม่จาว	เชียงราย	๑.๓๙	๒.๐๐	๒.๒๐	๒.๐๐	๑.๖๕	ดี
๒	ออบหลวง*	อุทยานแห่งชาติออบหลวง	เชียงใหม่	๑.๕๘	๑.๕๐	๑.๒๐	๑.๐๐	๑.๔๘	ดี
๓	ผาสิงห์เหลียว	ป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านโฮ้ง	เชียงใหม่	๑.๑๒	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๖๒	๑.๑๕	ดี
๔	ออบขาน-ออบไฮ-ผา อกม้า	อุทยานแห่งชาติออบขาน	เชียงใหม่	๑.๐๙	๑.๐๐	๑.๔๐	๑.๐๐	๑.๑๐	ดี
๕	ผาจ้อ (ผาซ่อ)*	อุทยานแห่งชาติแม่วาง	เชียงใหม่	๑.๑๓	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๒	ดี
๖	สะพานหินธรรมชาติ	อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช	ตาก	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๖๓	๑.๐๕	ดี
๗	โปดหมาผี	นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสถาน	น่าน	๑.๓๙	๑.๒๕	๑.๘๐	๒.๐๐	๑.๔๗	ดี
๘	ผาหน่อ	อุทยานแห่งชาติแม่จรม	น่าน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๙	ลานหินปุ่ม*	อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า	พิษณุโลก	๑.๑๒	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๗	ดี
๑๐	หมอนหินซ้อน	อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า	พิษณุโลก	๑.๐๖	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๔	ดี
๑๑	ลานหินแตก*	อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า	พิษณุโลก	๑.๑๒	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๗	ดี
๑๒	บ่อเกลือพันปี	องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อโพธิ์	พิษณุโลก	๑.๓๑	๑.๕๐	๒.๐๐	๑.๓๘	๑.๔๑	ดี
๑๓	ซุ้มประตูผาเมือง***	ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเนินเพิ่ม	พิษณุโลก	๑.๑๔	๑.๓๓	-	๑.๓๘	๑.๑๙	ดี
๑๔	แพะเมืองผี*	วนอุทยานแพะเมืองผี	แพร่	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๕	ลานหินบ้านแป้น	เทศบาลตำบลเวียงต้า	แพร่	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๑๖	ภูเขาหินปะการัง	อุทยานแห่งชาติดอยผาหลวง	แพร่	๑.๑๒	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๓๘	๑.๑๖	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	หน่วยงาน	จังหวัด	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ					ระดับ
				ด้านองค์ประกอบ ของระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	ภูมิ สถาปัตยกรรม และ สถาปัตยกรรม	ด้านการบริหาร จัดการ	คุณค่าทาง วิชาการและ การใช้ ประโยชน์เป็น แหล่งเรียนรู้	ผลรวม คะแนน องค์ประกอบ	
๑๗	หินไฉ่ลัวะ***	ป่าสงวนแห่งชาติป่าแม่ปายฝั่งซ้าย	แม่ฮ่องสอน	๑.๑๔	๑.๐๐	-	๑.๐๐	๑.๑๑	ดี
๑๘	กองแลน	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งยาว	แม่ฮ่องสอน	๑.๓๙	๑.๗๕	๒.๒๐	๑.๓๘	๑.๕๒	ดี
๑๙	หล่มภูเขียว	อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท	ลำปาง	๑.๑๓	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๓๘	๑.๑๔	ดี
๒๐	บ่อเหล็กน้ำพี้	องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพี้	อุตรดิตถ์	๑.๐๔	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๖๓	๑.๐๘	ดี
ภาคกลาง									
๒๑	หุบป่าตาด	เขตห้ามล่าสัตว์ป่าถ้ำประทุน	อุทัยธานี	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๖๓	๑.๐๕	ดี
ภาคตะวันออก									
๒๒	เขาชีจรรย์	สำนักพุทธศาสนาชลบุรี	ชลบุรี	๑.๑๓	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๙	ดี
๒๓	เสาหินเหลี่ยม*	ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขาสมิง ป่า คลองใหญ่ และป่าเขาไฟไหม้	ตราด	๑.๑๖	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๓๘	๑.๑๔	ดี
๒๔	หินเจดีย์สมอง	อุทยานแห่งชาติปางสีดา	ปราจีนบุรี	๑.๐๔	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๓	ดี
๒๕	ละลุ	องค์การบริหารส่วนตำบลทัพราช	สระแก้ว	๑.๐๙	๑.๕๐	๑.๐๐	๒.๐๐	๑.๒๑	ดี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ									
๒๖	สุสานไดโนเสาร์ภูกุ่ม ข้าว	พิพิธภัณฑสถานธรณี กรรมทรัพยากรธรณี	กาฬสินธุ์	๑.๑๓	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๙	ดี
๒๗	ป่าหินปราสาท	อุทยานแห่งชาติภูแลนคา	ชัยภูมิ	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๒๘	ประตูโขลง หรือซุ้ม ประตูหินธรรมชาติ	อุทยานแห่งชาติภูแลนคา	ชัยภูมิ	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๒๙	ป่าหินงาม*	อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม	ชัยภูมิ	๑.๐๘	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๖	ดี
๓๐	ภูสิงห์ (หินสามวาฬ)	ศูนย์จัดการกลุ่มป่าสงวนแห่งชาติ ที่ ๑๕๔ ป่าดงดิบกะลา ป่าภูสิงห์ และ ป่าดงสีชมพู จังหวัดบึงกาฬ	บึงกาฬ	๑.๔๓	๑.๕๐	๑.๒๐	๑.๖๓	๑.๔๓	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	หน่วยงาน	จังหวัด	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ					ระดับ
				ด้านองค์ประกอบ ของระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	ภูมิ สถาปัตยกรรม และ สถาปัตยกรรม	ด้านการบริหาร จัดการ	คุณค่าทาง วิชาการและ การใช้ ประโยชน์เป็น แหล่งเรียนรู้	ผลรวม คะแนน องค์ประกอบ	
๓๑	ภูผาเทิบ	อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ	มุกดาหาร	๑.๐๔	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๓	ดี
๓๒	ผาอุรุ	อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ	มุกดาหาร	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๒.๐๐	๑.๐๘	ดี
๓๓	เต่าหิน	อุทยานแห่งชาติภูสระดอกบัว	มุกดาหาร	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๓๔	ลานพระพุทธรเมตตา	อุทยานแห่งชาติภูกระดึง	เลย	๑.๐๙	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๖๓	๑.๑๑	ดี
๓๕	หินหามต่าง	อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ	หนองบัวลำภู	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๓๖	หอนางอุสา*	อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท	อุดรธานี	๑.๐๔	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๓	ดี
๓๗	ลานหินห้วยสุม	องค์การบริหารส่วนตำบลนาคำ	อุบลราชธานี	๑.๐๙	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๖	ดี
๓๘	ภูหินต่าง	อุทยานภูจองนายอย	อุบลราชธานี	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๓๙	เสาเฉลียง*	อุทยานแห่งชาติผาแต้ม	อุบลราชธานี	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๓๓	๑.๐๐	๑.๐๓	ดี
๔๐	หินเต่าชมพระจันทร์	อุทยานแห่งชาติผาแต้ม	อุบลราชธานี	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๕๐	๑.๐๐	๑.๐๓	ดี
๔๑	ผาแต้ม	อุทยานแห่งชาติผาแต้ม	อุบลราชธานี	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๔๒	สามพันโบก	องค์การบริหารส่วนตำบลเหล่างาม	อุบลราชธานี	๒.๐๐	๑.๓๑	๒.๐๐	๒.๐๐	๑.๕๓	ดี
ภาคตะวันตก									
๔๓	สวนหิน (สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ กาญจนบุรี)*	วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี กาญจนบุรี	กาญจนบุรี	๑.๐๔	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๓๘	๑.๐๖	ดี
ภาคใต้									
๔๔	ซุ้มหินชายฝั่งหาดผาแดง	เทศบาลตำบลหาดทรายรี	ชุมพร	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๐	๑.๐๐	๑.๐๒	ดี
๔๕	ถ้ำเล-เขากอบ	องค์การบริหารส่วนตำบลเขากอบ	ตรัง	๑.๐๙	๑.๗๕	๑.๐๐	๑.๖๓	๑.๒๑	ดี
๔๖	เขาพิงกัน*	อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา	พังงา	๑.๐๔	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๓	ดี

ที่	ชื่อแหล่ง	หน่วยงาน	จังหวัด	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ					ระดับ
				ด้านองค์ประกอบ ของระบบนิเวศ/ สิ่งแวดล้อม	ภูมิ สถาปัตยกรรม และ สถาปัตยกรรม	ด้านการบริหาร จัดการ	คุณค่าทาง วิชาการและ การใช้ ประโยชน์เป็น แหล่งเรียนรู้	ผลรวม คะแนน องค์ประกอบ	
๔๗	เขตข้ามกาลเวลา เขาไถ่หงาย	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเกตรา	สตูล	๑.๑๘	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๕	ดี
๔๘	ปราสาทหินพันยอด	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเกตรา	สตูล	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๔๙	ทะเลใน*	อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง	สุราษฎร์ธานี	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
๕๐	หินตาหินยาย*	เทศบาลนครเกาะสมุย	สุราษฎร์ธานี	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี

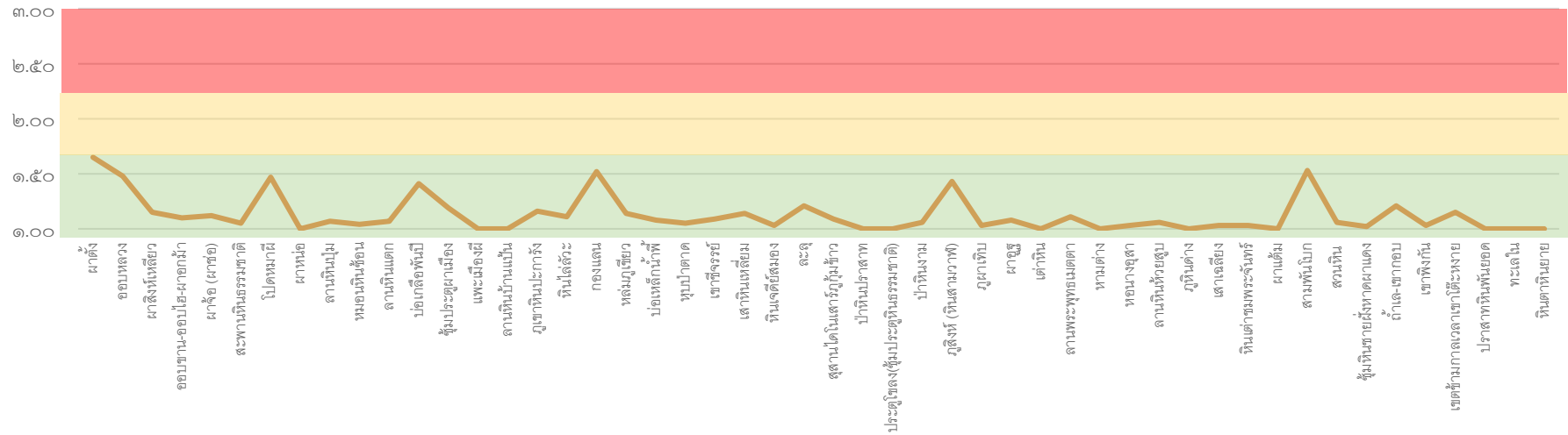
หมายเหตุ * แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒

** ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๖๗-๒.๓๓)

*** ผลการประเมินของด้านที่มีการประเมินไม่ครบทุกข้อ จะนำค่าน้ำหนักเฉพาะข้อที่มีการประเมินมาคำนวณคะแนน

รูปที่ ๓ ภาพรวมผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรรักษาประเพณีสัจพจน์และภูมิลักษณวรรณ
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

คะแนน

หมายเหตุ

คือ คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับระดับดี

ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๐๐ - ๑.๖๖

คือ คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๖๗ - ๒.๓๓

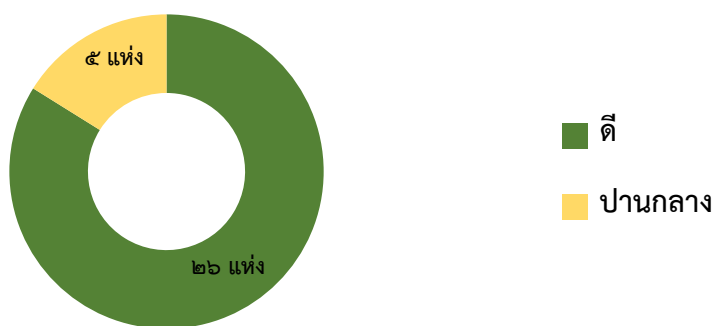
คือ คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับระดับต่ำ (ผลกระทบสูง)

ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๒.๓๔ - ๓.๐๐

๓.๔ ผลการติดตามการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรรักษาประเภทถ้ำ

การดำเนินการติดตามการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรรักษาประเภทถ้ำ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น สามารถติดตามและประเมินถ้ำ ได้จำนวน ๓๑ แห่ง โดยผลการประเมินตามเกณฑ์รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ตารางที่ ๔ และรูปที่ ๔) พบว่า แหล่งธรรมชาติประเภทถ้ำอยู่ในเกณฑ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดี (ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๐๐-๑.๖๖) มีจำนวน ๒๖ แห่ง ระดับปานกลาง (ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๖๗-๒.๓๓) จำนวน ๕ แห่ง

จำนวนแหล่งธรรมชาติประเภทถ้ำ
ที่อยู่ในเกณฑ์ระดับดีและปานกลาง

โดยรายละเอียดของแหล่งธรรมชาติประเภทถ้ำที่มีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง มีดังนี้

ที่	แหล่งธรรมชาติ		ภูมิสถาปัตยกรรม	การบริหารจัดการ	ด้านองค์ประกอบของถ้ำ	ผลผลิตจากการบริการ	ผลรวม	ความสำคัญของแหล่ง	ปัญหา หรือผลกระทบ ที่พบในพื้นที่
๑	ถ้ำน้ำลอด จังหวัด แม่ฮ่องสอน	ผลประเมิน พ.ศ. ๒๕๖๒	๑.๘๒	๑.๕๐	๒.๖๔	๑.๖๐	๑.๘๗	ถ้ำน้ำลอดเป็นถ้ำหินปูน ขนาดใหญ่ มีลำน้ำไหล ผ่าน ภายใน ถ้ำ ประกอบด้วย ถ้ำเสาหิน ถ้ำตุ๊กตา และถ้ำผีแมน ถ้ำน้ำลอดเป็นที่อยู่อาศัย ของ ค้างคาวและนก นางแอ่น สำหรับนก นางแอ่นในถ้ำวางไข่จะมา วางไข่บริเวณถ้ำน้ำลอด พบสัตว์เหล่านี้มากบริเวณ ปลายถ้ำ สัตว์ทั้งสองชนิด นี้จะอาศัยในถ้ำต่างเวลา กันในบริเวณเดียวกัน กล่าวคือค้างคาวจะอาศัย อยู่ในถ้ำเวลากลางวัน ขณะที่นกนางแอ่นออกหา กินและจะมาอาศัยในถ้ำใน เวลากลางคืนและขณะที่ ค้างคาวออกหากินและนก นางแอ่นกลับเข้าถ้ำก็จะ เป็นเวลาที่บินเข้า-ออก สวนทางกันที่ปลายถ้ำใน เวลาพลบค่ำของทุกวัน	- ภายในถ้ำไม่ได้มีการรักษา บริเวณที่มีหินงอกหินย้อย ในเขตมีการล้อมรั้วเพื่อ คุ้มครองสิ่งที่มีคุณค่า ไม่ได้มี ป้ายเตือนให้ทราบว่าเป็น เขตห้ามเข้า จึงมีคนเข้าไป ทำความเสียหาย - ภายในถ้ำมีตำแหน่งที่เป็น อันตรายต่อนักท่องเที่ยว ไม่ มีรั้วกั้นตัก หรือไม่มีป้าย เตือนภัย - สิ่งก่อสร้างในถ้ำมีการ ออกแบบที่ยังไม่เหมาะสม เท่าที่ควรบางแห่งมีสภาพ ชำรุด
๒	ถ้ำพระเวส จังหวัด นครพนม	ผลประเมิน พ.ศ. ๒๕๖๒	๒.๐๐	๑.๘๕	๑.๙๖	๒.๖๕	๒.๐๕	เป็นถ้ำที่มีความสงบ วิเวก สวยงามมาก ความยาวของ ผนังถ้ำใต้ ชะง่อนผา ประมาณ ๒๐๐ เมตร เดิม ชาวบ้านเรียกว่า "ถ้ำเยี่ยว โก" อยู่ในพื้นที่สีแดง เป็น เขตสูรบรรพระหว่าง พรรค คอมมิวนิสต์ กับทหาร	- ส่วนอุทยานฯ ไม่ได้เป็น ผู้ดูแลโดยตรง แต่มีหน่วย พิทักษ์ฯ อยู่บริเวณใกล้ถ้ำ ซึ่งถ้ำจะอยู่บริเวณวัด และ ทางวัดจะผู้ดูแลและบริหาร จัดการทั้งหมด ผู้ที่เข้ามา ส่วนใหญ่จะเป็นผู้แสวงบุญ ปฏิบัติธรรม มากกว่าเป็นเชิง

ท.	แหล่งธรรมชาติ		ภูมิสถาปัตยกรรม	การบริหารจัดการ	ด้านองค์ประกอบของถ้ำ	ผลผลิตจากการบริการ	ผลรวม	ความสำคัญของแหล่ง	ปัญหา หรือผลกระทบ ที่พบในพื้นที่
								ฝ่ายรัฐบาล มีพระ ๒ องค์ มาปฏิบัติธรรมแล้วชักชวนชาวบ้านทำบุญมหาชาติ หรือบุญพระเวสในบริเวณถ้ำนั้น จึงได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็น "ถ้ำพระเวส"	ห้องเที่ยว ถ้ำเปิดตลอดทั้งปี เปิดทำการทุกวัน - การติดไฟส่องสว่าง มีพระพุทธรูปภายในถ้ำ มีการจัดรูปเทียนบูชา - ไม่มีหินงอกหินย้อยภายในถ้ำ และไม่มีป้ายสื่อความหมายเกี่ยวกับถ้ำ - บริเวณภายนอกถ้ำเป็นป่าสมบูรณ์ และมีแหล่งน้ำอยู่ด้านบน ไม่พบสัตว์ป่าหรือสัตว์ภายในถ้ำ - ที่ผ่านมา ในช่วงปี ๒๕๔๗-๒๕๕๖ มีการลักลอบตัดไม้ แต่ปัจจุบันน้อยลง เนื่องจากมีการจัดกิจกรรมร่วมกับ อบต. อำเภอ ในการรณรงค์ปลูกป่า ทำแนวกันไฟ และการลาดตระเวนให้กับชุมชนใกล้เคียงบริเวณถ้ำ
๓	ถ้ำเอราวัณ จังหวัดหนองบัวลำภู	ผลประเมิน พ.ศ. ๒๕๖๒	๒.๕๐	๒.๒๕	๑.๙๒	๒.๑๕	๒.๖๕	ถ้ำเอราวัณตั้งอยู่บนภูเขาหินปูน ชาวบ้านเรียกเขา นี้ว่า “ผาถ้ำช้าง” เนื่องจากลักษณะเหมือนกับช้างหมอบ และเมื่อมองจากบริเวณทางเข้า ก่อนถึงวัดจะเห็นผามีลักษณะเหมือนหน้าผากของช้าง ภายในแบ่งเป็น โถงถ้ำเล็กๆ และมีค้ำคาวอาศัยอยู่ เขาผาถ้ำช้างมีขนาดสูง ทอดตัวยาว สลับซับซ้อนกันเขตแดนระหว่างจังหวัดเลยและ หนองบัวลำภู	- ถ้ำเอราวัณเปิดให้บริการเข้าชมตลอดทั้งปี เปิดทำการทุกวัน - ปริมาณนักท่องเที่ยวมาก ตั้งแต่ช่วงเดือน ธันวาคม – พฤษภาคม หรือในช่วงเทศกาล ซึ่งทางพื้นที่จะมีการจัดรถพยาบาลฉุกเฉินไว้ และมีป้ายบอกขอบเขตที่มีอันตรายภายในถ้ำ ทั้งนี้ ไม่ได้จำกัดปริมาณผู้เข้าเยี่ยมชม หากมีจำนวนมากต้องประสานกับทางหน่วยงานก่อน - มีการติดไฟส่องสว่างตลอดทางเดินและมีการประดับไฟ

ท.	แหล่งธรรมชาติ		ภูมิสถาปัตยกรรม	การบริหารจัดการ	ด้านองค์ประกอบของถ้ำ	ผลผลิตจากการบริการ	ผลรวม	ความสำคัญของแหล่ง	ปัญหา หรือผลกระทบ ที่พบในพื้นที่
									สี่สัน แต่ก็มีชำรุดไปบ้างเป็น บางช่วง มีพระพุทธรูป ภายในถ้ำและบริเวณปากถ้ำ งดการจตุรูปเทียนบูชา ภายในถ้ำให้วางดอกไม้แทน มีป้ายสื่อความหมาย เกี่ยวกับรูปร่างของหินงอก หินย้อย เช่น หินรูปสิงโต และมีป้ายการกำเนิดถ้ำที่ เป็นของเก่า - มีหินงอกหินย้อยภายในถ้ำ ไม่มีการดูแลเนื่องจากไม่มี เจ้าหน้าที่ประจำ และ บริเวณภายนอกถ้ำ เป็นป่า ไผ่และไม้ยืนต้น แต่ช่วงนี้ แห้งแล้ง มีสัตว์ป่าภายนอก ถ้ำบริเวณด้านหลัง ส่วน ภายในถ้ำมีค้างคาว และมีงู อยู่ตามหลืบหลืบ - ผลกระทบที่พบ - ปัญหาความขัดแย้ง ระหว่างหน่วยงานฯ (อบต.) และคณะกรรมการจัดการ ภายในวัด เกี่ยวกับความ ต้องการปิดถ้ำ เพื่อฟื้นฟูและ ปรับปรุง เนื่องจากถ้ำทรุด โทรม พบปัญหาขยะตกค้าง และความสะอาดเนื่องจากมี นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยว จำนวนมาก และเจ้าหน้าที่ไม่ เพียงพอ - การบริหารจัดการไม่ ค่อยดีและไม่สอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยมีความต้องการให้ผนวก เป็นพื้นที่อุทยานฯ เพื่อให้มี

ท.	แหล่งธรรมชาติ		ภูมิสถาปัตยกรรม	การบริหารจัดการ	ด้านองค์ประกอบของถ้ำ	ผลผลิตจากการบริการ	ผลรวม	ความสำคัญของแหล่ง	ปัญหา หรือผลกระทบ ที่พบในพื้นที่
									การบริหารจัดการที่เหมาะสม แต่จากการประชุมยังไม่สามารถหาข้อยุติได้เนื่องจากขอบเขตของพื้นที่ถ้ำบางส่วนอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง และบางส่วนอยู่ในความรับผิดชอบของจังหวัด ซึ่งหากมีการบูรณาการร่วมกันจะเป็นการดี - ปัจจุบันมีการดำเนินการก่อสร้างน้ำตกจำลองบริเวณต้นเขาด้านขวามือของประตูทางเข้ายังไม่แล้วเสร็จ และทางอบต.วังทองไม่ทราบโครงการ เนื่องจากทางวัดเป็นผู้ดำเนินการเอง - มีโครงการสัมปทานระเบิดหิน ใกล้บริเวณถ้ำ ห่างออกไปประมาณ ๕-๖ กิโลเมตร
๔	ถ้ำจอมพล จังหวัดราชบุรี	ผลประเมิน พ.ศ. ๒๕๖๒	๑.๗๕	๑.๔๕	๑.๘๒	๒.๐๐	๑.๗๘	จุดเด่นและเป็นจุดที่น่าสนใจ คือ ความงดงามภายใน ถ้ำจอมพลที่แม้ว่าจะเล็ก และไม่ลึกมากนัก แต่หินงอกหินย้อยภายในถ้ำจะมีความงดงามแปลกตา ลักษณะของหินงอก หินย้อยจะคล้ายม่านน้ำตกขนาดใหญ่ หรือเครื่องประดับของจอมพล บางส่วนคล้ายวิกผมยาว หรือเป็นซุ้มคล้ายกับถ้ำเอสกิโม เพราะมีสีขาวสวย	- การเปิดให้บริการ เปิดตลอดทั้งปี เปิดทำการทุกวัน เทศบาลตำบลจอมบึงจะเป็นผู้มาเปิดปิดถ้ำ และเก็บค่าเข้าชม - มีเจ้าหน้าที่ดูแลคอยอำนวยความสะดวกในด้านข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยว มีเจ้าหน้าที่คอยเตือนเรื่องการจับต้องหินงอกหินย้อยภายในถ้ำ ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากขึ้น แต่ทั้งนี้ ไม่ได้มีการจำกัดจำนวนการเข้าเยี่ยมชม

ที่	แหล่งธรรมชาติ		ภูมิสถาปัตยกรรม	การบริหารจัดการ	ด้านองค์ประกอบของถ้ำ	ผลผลิตจากการบริการ	ผลรวม	ความสำคัญของแหล่ง	ปัญหา หรือผลกระทบ ที่พบในพื้นที่
								ตัวถ้ำไม่ยาวใหญ่ ลึกเข้าไปประมาณ ๒๔๐ เมตร ด้านในสุดของถ้ำจอมพล เป็นที่ประดิษฐาน พระพุทธรูปปางไสยาสน์ และพระพุทธรูปยืน เป็นที่สักการะของชาวบ้าน และนักท่องเที่ยว	ส่วนอุทยานฯ อยู่แค่ในส่วนพื้นที่บริเวณโดยรอบถ้ำ ส่วนทางเทศบาลเป็นผู้ดูแลถ้ำ - ภายในถ้ำ มีการติดไฟส่องสว่างภายในถ้ำ มีพระพุทธรูปอยู่ในถ้ำและงดการจุดธูปเทียนบูชา ไม่มีป้ายสื่อความหมายภายนอกเป็นป่าสมบูรณ์ และมีสัตว์ภายในถ้ำ เช่น ค้างคาว - ปัญหาที่พบ เรื่อง ขยะจำนวนมาก แต่มีการบริหารจัดการแยกเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนบริเวณด้านนอกตัวถ้ำ เจ้าหน้าที่เป็นผู้จัดการขยะ และในส่วนภายในถ้ำทางเทศบาลเป็นผู้จัดการดูแล
๕	ถ้ำไวกิ้ง จังหวัดกระบี่	ผลประเมิน พ.ศ. ๒๕๖๒	-	-	๑.๖๘	-	๑.๖๘	พื้นที่ถ้ำเป็นถ้ำที่เกิดขึ้นจากโครงสร้างทางธรรมชาติที่ดี หายากและสวยงาม มีภาพเขียนก่อนประวัติศาสตร์โบราณ มีลักษณะคล้ายเรือไวกิ้ง	- การเปิดให้บริการตลอดทั้งปี แค่เพียงด้านหน้าปากถ้ำ ไม่ให้นักท่องเที่ยวเข้าไปดูด้านใน เนื่องจากด้านในเป็นพื้นที่สัมปทานรังนก ไม่ให้นักท่องเที่ยวเข้าไปรบกวน - ในถ้ำมีหินงอกหินย้อย และมีเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ดูแลไม่ให้ใครเข้าไปรบกวนในถ้ำ ทั้งนี้ มีโครงการให้สัมปทานรังนกนางแอ่น - พบสิ่งมีชีวิตภายในถ้ำ เช่น นกนางแอ่น ค้างคาว และงู - มีเรือยาวของทางอุทยานฯ วิ่งกำกับดูแลความปลอดภัย / ท้าวนำเที่ยวเป็นผู้ดูแลนักท่องเที่ยว

ที่	แหล่งธรรมชาติ		ภูมิสถาปัตยกรรม	การบริหารจัดการ	ด้านองค์ประกอบของถ้ำ	ผลผลิตจากการบริการ	ผลรวม	ความสำคัญของแหล่ง	ปัญหา หรือผลกระทบ ที่พบในพื้นที่
									- ปริมาณนักท่องเที่ยว จำนวนมากช่วงเดือน ธันวาคม - เมษายน / ช่วง มรสุมนักท่องเที่ยวน้อยลง
๖	ถ้ำเขาปินะ จังหวัดตรัง	ผลประเมิน พ.ศ. ๒๕๖๒	๑.๐๐	๒.๑๐	๑.๔๖	๒.๗๐	๑.๖๙	ถ้ำเขาปิ ณะเป็นภูเขา หินปูนลูกโดดตั้งอยู่ในเขต พื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำตรัง บริเวณเชิงเขาเป็นที่ตั้งของ วัดเขาปินะ ทิศตะวันออก ของเขาปินะติดคลองเล็กๆ ในอดีตคาดว่าเขาปิ ณะ น่าจะเป็นที่ราบไปจดทะเล และคงมีป่าชายเลนมาจรด เชิงเขา เนื่องจากเคยขุด พบสมอเรือโบราณในทุ่ง บริเวณเขาลูกนี้ เขาปินะ ประกอบด้วยถ้ำหลายถ้ำ ลักษณะภายในเป็นโพรง สามารถเดินทะลุถึงกัน และทะลุออกหน้าผาชั้น หลายช่อง	- มีสิ่งก่อสร้างภายในถ้ำ เป็น บันไดคอนกรีตลัดเลาะไปตาม ระดับความสูงของถ้ำ มีการ ติดไฟฟลูออเรสเซนต์และเดิน สายไฟโยงไปตามที่ต่าง ๆ ในถ้ำ บางถ้ำมีการปรับระดับพื้นและ ทำพื้นปูนซีเมนต์

หมายเหตุ.....ขีดเส้นใต้ หมายถึง คະแนนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง/ต่ำ

ตารางที่ ๔ แสดงผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภท้ำ ประจําปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ที่	ชื่อแหล่ง	หน่วยงาน	จังหวัด	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ					ระดับ
				ภูมิสถาปัตยกรรม และ สถาปัตยกรรม	ด้านการ บริหาร จัดการ	ด้านองค์ประกอบ ของถ้ำ/ สิ่งแวดล้อม	ด้านผลผลิต จากการ บริการ	ผลรวม คะแนน องค์ประกอบ	
ภาคเหนือ									
๑	ถ้ำหลวงขุนน้ำนางนอน*	วนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน	เชียงราย	๑.๕๐	๑.๐๐	๑.๑๙	๑.๘๐	๑.๓๑	ดี
๒	ถ้ำเมืองออน*	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านสหกรณ์	เชียงใหม่	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๕๑	๒.๓๐	๑.๕๒	ดี
๓	ถ้ำเชียงดาว*	องค์การบริหารส่วนตำบลเชียงดาว	เชียงใหม่	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๑๖	๑.๑๕	๑.๑๔	ดี
๔	ถ้ำแม่อุสุ*	อุทยานแห่งชาติแม่เมย	ตาก	๑.๕๐	๑.๘๐	๑.๓๘	๑.๑๕	๑.๔๒	ดี
๕	ถ้ำผามอง-ถ้ำผาเวียง*	องค์การบริหารส่วนตำบลสัน	น่าน	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๑๗	ดี
๖	ถ้ำน้ำลอด**	สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าถ้ำน้ำลอด	แม่ฮ่องสอน	๒.๐๐	๑.๔๕	๑.๗๒	๒.๔๐	๑.๘๒	ปานกลาง
๗	ถ้ำปลา*	อุทยานแห่งชาติถ้ำปลา-น้ำตกผาเสื่อ	แม่ฮ่องสอน	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๓๒	๒.๓๐	๑.๔๘	ดี
๘	ถ้ำผาไท*	อุทยานแห่งชาติถ้ำผาไท	ลำปาง	๑.๒๕	๑.๒๐	๑.๔๗	๒.๓๐	๑.๕๓	ดี
๙	ถ้ำลม-ถ้ำวัง*	วนอุทยานถ้ำลม-ถ้ำวัง	สุโขทัย	๑.๐๐	๑.๔๕	๑.๕๔	๑.๐๐	๑.๓๘	ดี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ									
๑๐	ถ้ำวัวแดง*	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเจียง	ชัยภูมิ	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๕	๑.๐๐	๑.๐๓	ดี
๑๑	ถ้ำพระเวส*/**	อุทยานแห่งชาติภูผายล	นครพนม	๒.๐๐	๑.๘๕	๑.๙๖	๒.๖๕	๒.๐๕	ปานกลาง
๑๒	ถ้ำฝ่ามือแดง*	อุทยานแห่งชาติภูผาเทิบ	มุกดาหาร	๑.๐๐	๑.๓๑	๑.๓๐	๑.๐๐	๑.๒๒	ดี
๑๓	ถ้ำผาปู่*	ป่าสงวนแห่งชาติป่าโคกภูเหล็ก	เลย	๒.๐๐	๑.๐๐	๑.๑๑	๑.๐๐	๑.๑๘	ดี
๑๔	ถ้ำเฮอร์วิน*/**	องค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง	หนองบัวลำภู	๒.๕๐	๒.๒๕	๑.๙๒	๒.๖๕	๒.๑๕	ปานกลาง
ภาคตะวันตก									
๑๕	ถ้ำดาวดิงส์*	อุทยานแห่งชาติไทรโยค	กาญจนบุรี	๑.๓๓	๑.๐๐	๑.๓๓	๑.๔๐	๑.๒๙	ดี

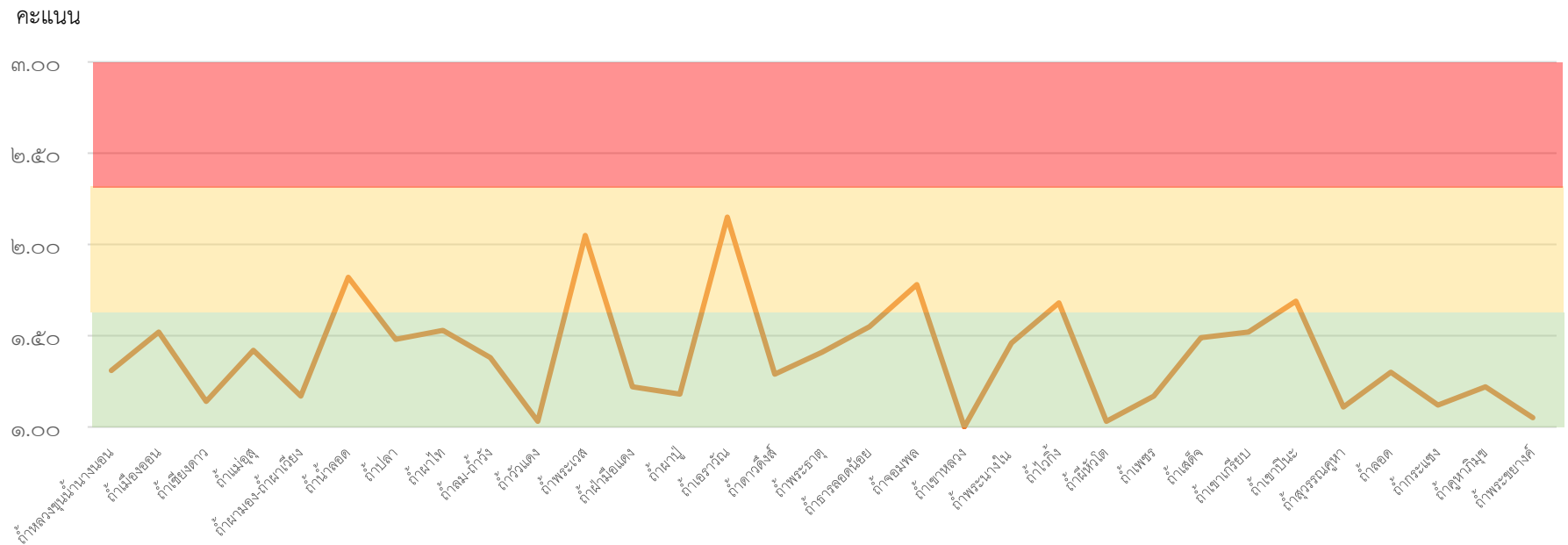
ที่	ชื่อแหล่ง	หน่วยงาน	จังหวัด	คะแนนแต่ละด้านองค์ประกอบ					ระดับ
				ภูมิสถาปัตยกรรม และ สถาปัตยกรรม	ด้านการ บริหาร จัดการ	ด้านองค์ประกอบ ของถ้ำ/ สิ่งแวดล้อม	ด้านผลผลิต จากการ บริการ	ผลรวม คะแนน องค์ประกอบ	
๑๖	ถ้ำพระธาตุ*	อุทยานแห่งชาติเอราวัณ	กาญจนบุรี	๑.๒๕	๑.๔๐	๑.๑๒	๒.๓๐	๑.๔๑	ดี
๑๗	ถ้ำธารลอดน้อย*	อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์	กาญจนบุรี	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๙๙	๑.๐๐	๑.๕๕	ดี
๑๘	ถ้ำจอมพล*/**	สวนรุกขชาติถ้ำจอมพล	ราชบุรี	๑.๗๕	๑.๔๕	๑.๘๒	๒.๐๐	๑.๗๘	ปานกลาง
๑๙	ถ้ำเขาหลวง	องค์การบริหารส่วนตำบลธงชัย	เพชรบุรี	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	ดี
ภาคใต้									
๒๐	ถ้ำพระนางใน*	อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี	กระบี่	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๔๑	๒.๓๐	๑.๔๖	ดี
๒๑	ถ้ำไวกิ้ง*/**/**	อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา – หมู่เกาะพีพี	กระบี่	-	-	๑.๖๘	-	๑.๖๘	ปานกลาง
๒๒	ถ้ำผีหัวโต*	อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี	กระบี่	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๓	ดี
๒๓	ถ้ำเพชร*	องค์การบริหารส่วนตำบลอ่าวลึกเหนือ	กระบี่	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๔	๑.๒๐	๑.๑๗	ดี
๒๔	ถ้ำเสด็จ*	องค์การบริหารส่วนตำบลไสไทย	กระบี่	๑.๐๐	๒.๔๕	๑.๑๓	๒.๓๐	๑.๔๙	ดี
๒๕	ถ้ำเขาเกรียบ*	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านควน	ชุมพร	๑.๐๐	๑.๔๕	๑.๔๓	๒.๓๐	๑.๕๒	ดี
๒๖	ถ้ำเขาปินะ*/**	เทศบาลตำบลนาง	ตรัง	๑.๐๐	๒.๑๐	๑.๔๖	๒.๗๐	๑.๖๙	ปานกลาง
๒๗	ถ้ำสุวรรณคูหา*	องค์การบริหารส่วนตำบลกระโสม	พังงา	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๑๔	๑.๐๐	๑.๑๑	ดี
๒๘	ถ้ำลอด*	อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา	พังงา	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๒๘	๑.๙๐	๑.๓๐	ดี
๒๙	ถ้ำกระแซง*	องค์การบริหารส่วนตำบลบันนังสตา	ยะลา	๑.๐๐	๑.๖๕	๑.๐๔	๑.๐๐	๑.๑๒	ดี
๓๐	ถ้ำคูหาภิมุข*	องค์การบริหารส่วนตำบลหน้าถ้ำ	ยะลา	๑.๒๕	๑.๐๐	๑.๒๒	๑.๕๗	๑.๒๒	ดี
๓๑	ถ้ำพระขยงค์*	องค์การบริหารส่วนตำบลลำเลียง	ระนอง	๑.๐๐	๑.๐๐	๑.๐๔	๑.๑๕	๑.๐๕	ดี

หมายเหตุ * แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๒

** ผลการประเมินแหล่งธรรมชาติตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีค่าอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๖๗-๒.๓๓)

*** ผลการประเมินของด้านที่มีการประเมินไม่ครบทุกข้อ จะนำค่าน้ำหนักเฉพาะข้อที่มีการประเมินมาคำนวณคะแนน

รูปที่ ๔ ภาพรวมผลการประเมินตามเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรรักษาประเภทถ้ำ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

หมายเหตุ

คือ คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับระดับดี

ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๐๐ - ๑.๖๖

คือ คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๑.๖๗ - ๒.๓๓

คือ คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับระดับต่ำ (ผลกระทบสูง)

ค่าคะแนนอยู่ในช่วง ๒.๓๔ - ๓.๐๐

๔. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะจากแบบประเมินและการสำรวจพื้นที่

จากการดำเนินการติดตามการประเมินเชิงคุณภาพของสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้ประเมินตามเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมฯ มีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะดังนี้

๑) ปัญหาจากภัยธรรมชาติ

ปัญหาฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ส่งผลต่อปริมาณน้ำของแหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตกและภูเขาบางแห่งที่มีแหล่งน้ำบนภูเขา ส่งผลกระทบต่อชุมชนบางพื้นที่ที่มีการใช้น้ำเพื่ออุปโภคและบริโภค รวมทั้ง ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จากการให้ข้อมูลจากหลายหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลน้ำตก เนื่องจากเป็นช่วงฤดูร้อน นักท่องเที่ยวคาดหวังที่จะมาเล่นน้ำคลายร้อนและชื่นชมกับภูมิทัศน์ที่สวยงามของน้ำตก แต่เนื่องจากน้ำตกมีน้ำน้อยและบางแห่ง ไม่มีน้ำทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง ทั้งนี้ ควรมีแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างทางด้านธรณีวิทยาของน้ำตกให้มากขึ้น ซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับนักท่องเที่ยวสามารถเลือกเยี่ยมชมน้ำตกในช่วงที่ไม่มีน้ำได้

๒) ปัญหาจากการบริหารจัดการแหล่งธรรมชาติ

๒.๑) ปัญหาจากความขัดแย้งการใช้ประโยชน์ที่ดิน และการซ้อนทับการบริหารจัดการพื้นที่ พบปัญหาดังกล่าวในหลายพื้นที่ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่แหล่งธรรมชาติเดียวกันที่มีหน่วยงานของท้องถิ่นหลายหน่วยงานรับผิดชอบร่วมกัน เนื่องจากแหล่งธรรมชาตินั้น ๆ มีพื้นที่คาบเกี่ยวหรือเป็นพื้นที่รอยต่อของตำบล/อำเภอ และจังหวัด รวมทั้ง มีพื้นที่วัดหรือสำนักสงฆ์ตั้งอยู่ในพื้นที่ด้วย ส่งผลให้เกิดปัญหาการบริหารจัดการแหล่งธรรมชาติ ทั้งการจัดการขยะ การก่อสร้างอาคาร หรือสิ่งก่อสร้าง เช่น บ้านไต่ทางขึ้น-ลง เส้นทางเดิน การนำระบบสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า และประปาเข้าสู่พื้นที่ การจัดการพื้นที่จอดรถ และการเก็บค่าธรรมเนียมเข้าเยี่ยมชมพื้นที่ ซึ่งในปัจจุบันมีบางพื้นที่ยังไม่สามารถหาข้อยุติในการแบ่งส่วนการบริหารจัดการพื้นที่แหล่งธรรมชาติได้

๒.๒) ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านบนเหนือพื้นที่แหล่งธรรมชาติ

- การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการเกษตร ด้านบนเหนือพื้นที่แหล่งธรรมชาติหลายแห่งมีการใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรหลายแห่ง การปลูกพืชเชิงเดี่ยว การใช้สารเคมีต่าง ๆ ส่งผลให้ในช่วงฤดูฝนที่มีฝนมาก ทำให้พื้นที่ดินด้านบนไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ได้ เกิดน้ำหลากลงมาถึงพื้นที่ด้านล่าง ทำให้ไม่ปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวแหล่งธรรมชาติโดยเฉพาะแหล่งธรรมชาติประเภทน้ำตก รวมทั้ง น้ำที่ไหลมาจากพื้นที่ด้านบนบางแห่งมีการปนเปื้อนสารเคมีจากการเกษตรซึ่งจะเป็นอันตรายต่อนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเล่นน้ำในพื้นที่น้ำตกได้

- การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการประกอบกิจการรีสอร์ทเหนือพื้นที่แหล่งธรรมชาติ

- ในช่วงหน้าแล้ง มีการใช้น้ำและกักเก็บน้ำด้านบนเหนือพื้นที่แหล่งธรรมชาติบางแห่ง ทำให้บางปีปริมาณน้ำไม่เพียงพอที่จะให้ชุมชนทางด้านล่างใช้ได้

๒.๓) ปัญหาการบริหารจัดการพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพธรรมชาติ หรือบางแห่งสิ่งก่อสร้างทรุดโทรมไม่ได้รับการดูแลซ่อมแซม โดยมีการก่อสร้างอาคารและมีสิ่งก่อสร้าง เช่น ห้องน้ำ เส้นทางเดิน บ้านไต่ทางขึ้นลง อาคารจำหน่ายสินค้า เป็นต้น ที่ไม่สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติ การบริหารจัดการขยะบางพื้นที่ไม่เหมาะสม ทำให้เกิดปัญหาขยะตกค้างในบางพื้นที่

๓) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ

๓.๑) ควรมีการตั้งคณะทำงานในการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมแต่ละพื้นที่ เพื่อให้ผลการประเมินไม่เกิดความคลาดเคลื่อน และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๓.๒) ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น สถาบันการศึกษา สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค เป็นต้น ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพน้ำ เช่น ค่า BOD, DO, โคลิฟอร์มแบคทีเรีย เป็นต้น

๓.๓) เนื่องจากข้อมูลคำถามประเภทน้ำตกบางส่วนในแบบประเมินด้านคุณค่า ศักยภาพ และความเสี่ยง มีความขัดแย้งกันกับคำถามเรื่องเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในคำถามเกี่ยวกับผลผลิตจากการบริการ ซึ่ง สผ. อยู่ระหว่างดำเนินการทบทวนประเด็นดังกล่าว

๓.๔) ควรมีการจัดทำป้ายแสดงสถานภาพแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ เพื่อให้ผู้มาเยี่ยมชมทราบว่าเป็นแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์

๓.๕) ควรมีการนำเสนอวิทัศน์เกี่ยวกับคุณค่าของแหล่งธรรมชาติ ข้อควรระวังเมื่อเข้าเยี่ยมชมแหล่ง (สำหรับแหล่งธรรมชาติที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก) ความยาวไม่เกิน ๑-๒ นาที เพื่อให้ทราบถึงคุณค่าของแหล่ง และเพื่อระมัดระวังไม่ให้เกิดความเสียหายต่อแหล่ง และเพื่อความปลอดภัยของผู้เยี่ยมชม

๓.๖) สำหรับพื้นที่ที่มีหน่วยงานเดียวกันบริหารจัดการ ในการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านการบริหารจัดการควรมีการประเมินในภาพรวมร่วมกัน เนื่องจากมีการบริหารจัดการโดยหน่วยงานเดียวกัน

๔) ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการติดตามการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์

๔.๑) หน่วยงานในพื้นที่ที่เป็นหน่วยงานประเมินให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีต่อการประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเห็นความสำคัญของการดำเนินการเป็นอย่างดี

๔.๒) มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๐ เห็นชอบเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทน้ำตก ภูเขา และธรณีสัณฐานและภูมิทัศน์ธรรมชาติ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เห็นชอบเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ ประเภทถ้ำ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่จะช่วยผลักดันให้การดำเนินการติดตามคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นไปได้เป็นรูปธรรมและสามารถติดตามได้อย่างต่อเนื่อง

๔.๓) มีการปรับปรุงระบบฐานข้อมูลให้มีความทันสมัย สามารถแสดงความเห็นในแต่ละข้อคำถามของเกณฑ์การประเมินฯ และสามารถแนบรูปภาพ และผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำได้ ทำให้สามารถสะท้อนปัญหา และแสดงความเห็นต่อแบบประเมินในแต่ละข้อได้ชัดเจนมากขึ้น ทำให้ผู้จัดทำระบบฐานข้อมูลรับทราบประเด็นปัญหาที่ชัดเจนนำไปสู่การแก้ไขและปรับปรุงแบบประเมินให้ตรงจุดมากขึ้น